

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ:
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ**

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ:
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ**

Чернівці - 2026

УДК 94+930.85](477)(076.1)

Р 888

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету історії,
політології та міжнародних відносин
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол № 12/25 від 23.12.2025)

**Актуальні питання історії та культури України:
тестові завдання / укл. О. В. Руснак. Чернівці, 2026. 100 с.**

Видання розраховане для навчально-методичного забезпечення навчального курсу «Актуальні питання історії та культури України» і містить тестові завдання для самоконтролю та оцінювання знань, а також перелік рекомендованої літератури.

Для студентів неісторичних спеціальностей Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

УДК 94+930.85](477)(076.1)

© Руснак О.В., 2026

© Чернівецький національний
університет, 2026

Навчальна дисципліна «Актуальні питання історії та культури України» спрямована на глибоке осмислення історичного минулого українського народу крізь призму культурного простору України, його багатомірності та постійної взаємодії з європейською і світовою цивілізацією. Історія та культура в цьому курсі розглядаються як взаємопов'язані складові єдиного історичного процесу, що дозволяє простежити не лише подієвий перебіг минулого, а й еволюцію цінностей, світоглядних орієнтирів, форм суспільної організації та моделей державотворення.

Звернення до актуальних питань історії та культури України дає змогу виявити закономірності розвитку українського суспільства, усвідомити тяглість історичних і культурних традицій, а також зрозуміти місце України у загальноєвропейському та світовому історичному контексті. Історичні знання постають не як сукупність ізольованих фактів, а як цілісна система ідей, смислів і досвіду, необхідних для осмислення сучасних суспільно-політичних процесів.

Особливої актуальності вивчення історії та культури України набуває в сучасних умовах, коли триває російська збройна агресія проти нашої держави, а питання захисту національної ідентичності, історичної пам'яті та культурної спадщини стають складовою боротьби за незалежність. У цьому контексті курс покликаний сприяти формуванню в здобувачів освіти наукового історичного світогляду, здатності до критичного й творчого мислення, вміння відрізнити історичний факт від міфу, ідеологічного кліше чи маніпулятивної інтерпретації, самостійно аналізувати події та робити аргументовані висновки.

Навчально-методичний посібник «Актуальні питання історії та культури України: тестові завдання» розроблено для забезпечення освітнього процесу з однойменної дисципліни, що вивчається здобувачами освітньо-професійних програм нефахових щодо історії спеціальностей. Посібник спрямований на формування у майбутніх фахівців системи історичних знань, умінь і навичок, необхідних для орієнтації в суспільно-політичному та культурному житті країни, вироблення цілісного бачення історичного розвитку України та розуміння ролі особистості й суспільства в історичному процесі.

Зміст посібника структуровано у 15 тем, які охоплюють основні етапи розвитку історії та культури України – від найдавніших форм суспільної організації й зародження культури до новітнього часу. У кожній темі зосереджено увагу на найбільш важливих, проблемних і дискусійних питаннях, що мають безпосередній зв'язок із сучасними процесами державотворення, формування громадянського суспільства та утвердження загальнолюдських і національних цінностей. Такий тематичний добір сприяє усвідомленню історичного процесу як безперервного та цілісного явища, формує відчуття спадкоємності історичних подій і культурних надбань.

Посібник містить систему тестових завдань, що охоплюють матеріал усіх тем курсу й призначені для самоконтролю та оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу. Використання тестової форми дозволяє не лише перевірити рівень знань, а й сприяє їх систематизації, закріпленню ключових понять, подій і персоналій, розвитку логічного мислення, вміння аналізувати інформацію та робити узагальнення.

Видання розраховане на студентів неспеціальних факультетів закладів вищої освіти, може бути використане під час лекційних і практичних занять, у процесі самостійної роботи, а також при підготовці до заліків і іспитів. Посібник укладено відповідно до науково-методичних вимог і покликаний сприяти підвищенню якості історичної освіти, формуванню політичної культури здобувачів освіти та розвитку свідомого громадянського суспільства в умовах розбудови незалежної України.

Для кращого опанування матеріалу вказаних тем і курсу загалом також рекомендовано звернутися до додаткової літератури:

1. Александрович В., Войтович Л. Король Данило Романович (Славетні постаті Середньовіччя. – Вип. 3). Біла Церква: Вид. Пшонківський О.В., 2013. 240 с.
2. Бажан О., Мицик Ю. Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Київ: Видавництво Клію, 2020. 688 с.
3. Бойко О. Історія України. Київ: Академія, 2021. 640 с.
4. Бойко О. Новітня Історія України (2014–2019 рр.). Київ: Академія, 2020. 160 с.
5. Бойко О. 30 років незалежності України: у 2-х т. Т. 1. До 18 серпня 1991 року. Харків: Фоліо, 2021. 446 с.
6. Брехуненко В. Програна битва виграної війни. Битва під Берестечком 1651 року. Київ: Темпора, 2013. 116 с.
7. Вербицька П., Хома І. Історія української культури: європейський контекст. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 301 с.
8. Гай-Нижник П. ЗУНР – ЗО УНР: становлення органів влади і державного управління (1918–1919 рр.). Київ, 2018. 146 с.
9. Голубець М. Велика історія України. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
10. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ–ХХ століття. Київ: Генеза, 2019. 656 с.
11. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2022. 408 с.
12. Гуржій О. Україна в суспільно-політичних комбінаціях імперського уряду Росії (30–90-ті рр. ХVІІІ ст.). Київ: Інститут історії України, 2019. 205 с.
13. Гуржій О., Чухліб Т. Гетьманська Україна. Київ: Альтернативи, 1999. 304 с.
14. Даниленко В. Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії. Київ: Інститут історії України НАН України, 2018. 278 с.
15. Кононенко В. Модернізація Гетьманщини: проекти козацької адміністрації 1687–1764 рр. Київ: Інститут історії України, 2017. 305 с.

16. Курс лекцій з історії України: У 4 ч. Ч. 4. Новітня історія України / П.С. Коріненко, В.Д. Терещенко, М.В. Бармак; М-во освіти і науки України, Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль: Астон, 2007. 399 с.

17. Кулик Р., Майоров М. 2014: початок російсько-української війни. Київ, 2018. 41 с.

18. Кульчицький С. Новітня Історія України (1953–2023). Київ: Арій, 2024. 576 с.

19. Кульчицький С. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі. Кн. 1. Київ: Темпора, 2013. 504 с.

20. Кульчицький С. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі. Кн. 2. Київ: Темпора, 2013. 628 с.

21. Мицик Ю., Бажан О., Історія України. Київ: Кліо, 2022. 680 с.

22. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. Київ: Центр навч. літ-ри, 2019. 340 с.

23. Петровський В., Радченко Л., Семененко В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. Харків: ВД «Школа», 2010. 624 с.

24. Плохій С. Брама Європи: Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2022. 512 с.

25. Плохій С. Козацький міф. Історія і націотворення в епоху імперій. Київ: Laugus, 2015. 400 с.

26. Плохій С. Російсько-українська війна: повернення історії. Харків: КСД, 2023. 400 с.

27. Попович М. Нарис історії культури України Київ: АртЕк, 2017. 730 с.

28. Русина О. Україна під татарами і Литвою. Київ: Альтернативи, 1999. 320 с.

29. Сарбей В. Національне відродження України. Київ: Альтернативи, 1999. 336 с.

30. Сергійчук В. Нариси з історії України. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 660 с.

31. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція (1648–1676 рр.). Київ: Альтернативи, 1999. 352 с.

32.Терещенко Ю. Довге ХІХ століття: спротив асиміляції. Київ: Темпора, 2022. 840 с.

33.Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 620 с.

34.Щербак Ю. Вбити імперію зла: Росія – вічний ворог України. Київ: Дух і літера, 2023. 296 с.

35.Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Харків: Фоліо, 2025. 736 с.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.
ПОЛІТИКО-КУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНСЬКОГО
МИНУЛОГО В ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА
РАНЬОГО НОВОГО ЧАСУ (IX – КІНЕЦЬ XVIII ст.)**

**Тема 1
Середньовічна Русь у культурному просторі
українського минулого**

1. Що із перерахованого належить до періоду правління княгині Ольги?
 - а) хрещення Русі;
 - б) укладення першого писаного зводу законів;
 - в) спалення міста Іскоростеня;
 - г) з'їзд князів у Любечі;
 - д) будівництво Софійського собору в Києві.

2. Який факт пов'язують із діяльністю великого князя київського Володимира Святославича?
 - а) боротьбу з монголо-татарами;
 - б) будівництво Софійського собору;
 - в) завершення боротьби з печенігами;
 - г) будівництво Десятинної церкви;
 - д) перенесення столиці до Володимира-на-Клязьмі.

3. Який із наведених варіантів правильно відображає роки князювання Олега та Святослава?
 - а) Олег (860–882), Святослав (980–1015);
 - б) Олег (882–912), Святослав (964–972);
 - в) Олег (878–910), Святослав (972–980);
 - г) Олег (912–945), Святослав (945–964);
 - д) Олег (870–900), Святослав (950–970).

4. Який із наведених варіантів правильно відображає роки князювання Володимира та Ярослава?
 - а) Володимир (964–972), Ярослав (1019–1054);
 - б) Володимир (980–1015), Ярослав (1019–1054);
 - в) Володимир (1015–1019), Ярослав (1054–1073);
 - г) Володимир (1019–1054), Ярослав (1054–1073);
 - д) Володимир (970–1000), Ярослав (1000–1030).

5. Яке плем'я мешкало на території середнього Подніпров'я і відіграло провідну роль у формуванні Русі?

- а) сіверяни;
- б) древляни;
- в) поляни;
- г) дреговичі;
- д) уличі.

6. З якою подією історії Київської Русі пов'язано ім'я князя Олега?

- а) запровадження християнства як державної релігії;
- б) укладення миру з печенігами;
- в) об'єднання Новгородської і Київської земель;
- г) розгром половців;
- д) прийняття «Руської правди».

7. Яке рішення було ухвалене на Любецькому з'їзді князів 1097 р.?

- а) запровадження християнства;
- б) ліквідація удільних князівств;
- в) встановлення спадкового володіння вотчинами;
- г) обрання київського митрополита;
- д) створення єдиного війська Русі.

8. Яка пам'ятка є найдавнішим писаним збірником законів Київської Русі?

- а) «Повість минулих літ»;
- б) «Слово о полку Ігоревім»;
- в) «Руська правда»;
- г) «Остромирове Євангеліє»;
- д) «Ізборник Святослава».

9. Хто з князів остаточно запровадив християнство як державну релігію?

- а) Ольга;
- б) Ярослав Мудрий;
- в) Володимир Святославич;
- г) Святослав Ігоревич;
- д) Аскольд.

10. Який храм був першим кам'яним християнським храмом у Київській Русі?

- а) Софійський собор;
- б) Успенський собор;
- в) Десятинна церква;
- г) Кирилівська церква;
- д) Михайлівський Золотоверхий собор.

11. Яку роль відігравали погости в Київській Русі у часи правління княгині Ольги?

- а) місця народних зборів;
- б) центри ремесла;
- в) центри торгівлі;
- г) місця збору данини;
- д) культові центри.

12. Хто із київських князів отримав у народі прізвисько «Мудрий»?

- а) Олег;
- б) Ігор;
- в) Володимир;
- г) Ярослав;
- д) Всеволод.

13. Яка пам'ятка давньоруської культури присвячена невдалому походу князя Ігоря проти половців?

- а) «Руська правда»;
- б) «Повість минулих літ»;
- в) «Слово о полку Ігоревім»;
- г) «Ізборник Святослава»;
- д) «Киево-Печерський патерик».

14. Яка подія пов'язана з утвердженням Києва як політичного центру Русі?

- а) прийняття християнства;
- б) захоплення Києва Олегом;
- в) з'їзд князів у Любечі;
- г) похід Святослава на Балкани;
- д) укладення «Руської правди».

15. Хто з князів Київської Русі запам'ятався словами: «Іду на ви»?

- а) Олег;
- б) Ігор;
- в) Святослав;
- г) Володимир;
- д) Ярослав.

16. Який захід княгині Ольги сприяв упорядкуванню системи збору данини?

- а) запровадження християнства;
- б) створення погостів;
- в) скликання віча;
- г) укладення договору з Візантією;
- д) знищення деревлян.

17. Яка з наведених у цьому переліку подій відбулася раніше за інші?

- а) хрещення Русі;
- б) з'їзд князів у Любечі;
- в) похід Олега на Константинополь;
- г) будівництво Софійського собору;
- д) укладення «Руської правди».

18. Яке твердження характеризує правління князя Ярослава Мудрого?

- а) розширення кордонів Русі на Балканах;
- б) завершення формування християнської церкви;
- в) укладення першого зводу законів;
- г) ліквідація удільних князівств;
- д) перенесення столиці держави.

19. Яке з наведених понять пов'язане з народними зборами в Київській Русі?

- а) дружина;
- б) віче;
- в) погост;
- г) уділ;
- д) вотчина.

20. Який наслідок мало прийняття християнства для культури Київської Русі?

- а) занепад писемності;
- б) поширення кам'яного будівництва;
- в) зменшення контактів із Візантією;
- г) припинення літописання;
- д) послаблення князівської влади.

21. Яке джерело є основним для вивчення подій ранньої історії Київської Русі?

- а) «Слово о полку Ігоревім»;
- б) «Руська правда»;
- в) «Повість минулих літ»;
- г) «Ізборник Святослава»;
- д) «Києво-Печерський патерик».

22. Який термін означає земельне володіння князя або боярина в Київській Русі?

- а) погост;
- б) віче;
- в) вотчина;
- г) дружина;
- д) устав.

23. У якому році князь Ігор Рюрикович загинув від рук деревлян?

- а) 912;
- б) 945;
- в) 964;
- г) 980;
- д) 1015.

24. Що було одним із результатів посольства княгині Ольги до Константинополя?

- а) встановлення торговельних договорів;
- б) прийняття християнства княгинею;
- в) укладення миру з печенігами;
- г) прибуття варягів у Русь;
- д) знищення Хозарського каганату.

25. Який князь здійснив похід на Візантію та уклав вигідний торговельний договір у 911 р.?

- а) Аскольд;
- б) Ігор;
- в) Олег;
- г) Святослав;
- д) Володимир.

26. Яка функція була притаманна княжій дружині в Київській Русі?

- а) здійснення судочинства;
- б) управління церковними справами;
- в) військова підтримка князя;
- г) ведення дипломатичних перемовин;
- д) ведення літописання.

27. Яка з наведених подій відбулася за правління князя Святослава Ігоревича?

- а) хрещення Русі;
- б) знищення Хозарського каганату;
- в) укладення Любецького з'їзду;
- г) будівництво Софійського собору;
- д) прийняття «Руської правди».

28. Яке твердження найточніше характеризує значення християнства для розвитку Київської Русі?

- а) посилило племінну роздробленість;
- б) сприяло ізоляції Русі від Європи;
- в) стало основою культурної єдності держави;
- г) зумовило занепад язичницьких традицій без заміни;
- д) призвело до ослаблення князівської влади.

29. Яке з наведених тверджень характеризує міжнародні зв'язки Київської Русі за Ярослава Мудрого?

- а) повна ізоляція від європейських держав;
- б) активні династичні шлюби з правлячими домами Європи;
- в) припинення контактів із Візантією;
- г) орієнтація виключно на Схід;
- д) відмова від дипломатичних договорів.

30. Який із наведених фактів свідчить про високий рівень розвитку культури Київської Русі?

- а) переважання усної традиції;
- б) існування лише дерев'яної архітектури;
- в) створення літописів і перекладної літератури;
- г) відсутність контактів з іншими державами;
- д) збереження виключно язичницьких вірувань.

Тема 2

Regnum Ruthenorum – феномен української державності

1. Хто об'єднав Галицьке та Волинське князівства?

- а) Ярослав Осмомисл;
- б) Данило Романович;
- в) Роман Мстиславич;
- г) Василько Романович;
- д) Мстислав Удатний.

2. У якому році Данило Романович отримав королівську корону?

- а) 1238;
- б) 1240;
- в) 1245;
- г) 1253;
- д) 1264.

3. Хто коронував Данила Романовича?

- а) візантійський імператор;
- б) київський митрополит;
- в) папський легат;
- г) польський король;
- д) угорський єпископ.

4. Яке місто стало столицею держави за Данила?

- а) Галич;
- б) Володимир-Волинський;
- в) Холм;
- г) Львів;
- д) Перемишль.

5. Яка битва відбулася у 1245 р. і зміцнила владу Данила Романовича?

- а) на Калці;
- б) під Дорогочином;
- в) під Ярославом;
- г) на Синіх Водах;
- д) під Пилявцями.

6. Яка з наведених у переліку подій пов'язана з монгольською навалою?

- а) коронація Данила;
- б) битва на Калці;
- в) з'їзд князів у Любечі;
- г) будівництво Холма;
- д) утворення держави.

7. Яке місто було зруйноване монголами під час нападу в 1240 р.?

- а) Львів;
- б) Холм;
- в) Галич;
- г) Київ;
- д) Володимир.

8. Яке джерело є основним для вивчення історії Галицько-Волинської Русі?

- а) «Повість минулих літ»;
- б) «Руська правда»;
- в) Галицько-Волинський літопис;
- г) «Слово о полку Ігоревім»;
- д) Іпатіївський кодекс.

9. Яка галузь господарства була провідною в Галицько-Волинській державі?

- а) рибальство;
- б) мисливство;
- в) солеваріння;
- г) кочове скотарство;
- д) морська торгівля.

10. Яка подія стала початком занепаду Галицько-Волинської держави?

- а) монгольська навала;
- б) смерть Романа Мстиславича;
- в) загибель князів Андрія та Лева II;
- г) коронація Данила;
- д) заснування Львова.

11. Який князь був останнім правителем Галицько-Волинської держави?

- а) Данило;
- б) Лев Данилович;
- в) Юрій I;
- г) Юрій II Болеслав;
- д) Василько.

12. Яке твердження правильно характеризує зовнішню політику Данила?

- а) орієнтація лише на Золоту Орду;
- б) активний пошук союзників у Європі;
- в) ізоляція від сусідів;
- г) відмова від дипломатії;
- д) союз тільки з половцями.

13. Яка з наведених у цьому переліку подій відбулася раніше за інші?

- а) коронація Данила;
- б) битва під Ярославом;
- в) загибель Романа;
- г) монгольська навала на Київ;
- д) заснування Львова.

14. Який чинник сприяв економічному розвитку Галицько-Волинської держави?

- а) морська торгівля;
- б) вигідне географічне положення;
- в) колоніальна політика;
- г) кочовий спосіб життя;
- д) ізоляція.

15. Яке твердження характеризує роль бояр у Галицько-Волинській державі?

- а) не мали впливу на князя;
- б) повністю контролювали церкву;
- в) часто втручалися в політику;
- г) були підпорядковані вічу;
- д) не брали участі в управлінні.

16. Який князь Галицько-Волинської Русі переніс столицю до Львова?

- а) Данило Галицький;
- б) Лев Данилович;
- в) Юрій I;
- г) Василько;
- д) Роман Мстиславич.

17. Який князь правив Волиню разом із Данилом Романовичем, утворивши дуумвірат?

- а) Лев Данилович;
- б) Василько Романович;
- в) Юрій I Львович;
- г) Роман Мстиславич;
- д) Андрій Юрійович.

18. Який князь заснував місто Львів і зробив його важливим політичним центром?

- а) Данило Романович;
- б) Юрій I;
- в) Лев Данилович;
- г) Василько Романович;
- д) Юрій II Болеслав.

19. За правління якого князя Галицько-Волинська держава досягла найбільшої територіальної стабільності?

- а) Романа Мстиславича;
- б) Данила Романовича;
- в) Лева Даниловича;
- г) Юрія Львовича;
- д) Андрія Юрійовича.

20. Хто з правителів Галицько-Волинської Русі отримав титул «короля Русі» вже після Данила?

- а) Лев Данилович;
- б) Юрій I Львович;
- в) Юрій II Болеслав;
- г) Василько Романович;
- д) Мстислав Удатний.

21. Який князь намагався спиратися на союз із Тевтонським Орденом та Польщею для протидії Золотій Орді?

- а) Василько Романович;
- б) Роман Мстиславич;
- в) Юрій Львович;
- г) Лев Данилович;
- д) Андрій Юрійович.

22. Яка подія пов'язана з правлінням князя Романа Мстиславича?

- а) коронація королівською короною;
- б) поразка від монголів на Калці;
- в) об'єднання Галичини і Волині;
- г) перенесення столиці до Львова;
- д) загибель династії Романовичів.

23. Які князі загинули у боротьбі з Золотою Ордою на початку XIV ст.?

- а) Данило і Василько;
- б) Лев і Юрій I;
- в) Андрій та Лев II;
- г) Юрій I та Юрій II;
- д) Роман і Мстислав.

24. Яке твердження правильно характеризує внутрішню політику Лева Даниловича?

- а) орієнтація виключно на Орду;
- б) послаблення міст і торгівлі;
- в) активне втручання бояр у зовнішню політику;
- г) розвиток міського життя і торгівлі;
- д) відмова від воєнних походів.

25. Який князь після смерті Романа Мстиславича тривалий час боровся з галицьким боярством за владу?

- а) Данило Романович;
- б) Василько Романович;
- в) Мстислав Удатний;
- г) Лев Данилович;
- д) Юрій I Львович.

26. Хто з князів Галицько-Волинської Русі відомий активною експансією на Закарпаття та боротьбою з Угорщиною?

- а) Юрій I Львович;
- б) Лев Данилович;
- в) Василько Романович;
- г) Данило Галицький;
- д) Андрій Юрійович.

27. Який факт свідчить про спадковий характер влади в Галицько-Волинській державі?

- а) запрошення князів боярами;
- б) діяльність віча;
- в) правління династії Романовичів;
- г) коронація папським легатом;
- д) вплив Золотої Орди.

28. Яка з наведених ознак відрізняла Галицьке князівство від Волинського?

- а) сильні позиції боярської аристократії;
- б) розвинене землеробство;
- в) залежність від Золотої Орди;
- г) наявність князівської дружини;
- д) участь у міжнародній торгівлі.

29. Який напрям зовнішньої політики був пріоритетним для правителів Галицько-Волинської держави у XIII–XIV ст.?

- а) Балкани і Візантія;
- б) Скандинавія;
- в) Центральна та Східна Європа;
- г) Кавказ;
- д) Близький Схід.

30. Який чинник найбільше сприяв занепаду Галицько-Волинської держави?

- а) відсутність міст;
- б) ізоляція від Європи;
- в) династична криза та зовнішній тиск;
- г) надмірна централізація;
- д) слабка економіка.

Тема 3

На перехресті нових світів: Русь-Україна у складі ВКЛ та Королівства Польського (середина XIV–XVI ст.)

1. Яку роль відігравали міські братства у культурному житті українських земель у литовсько-польську добу в середині XIV–XVI ст.)?

- а) здійснювали лише торговельну діяльність;
- б) підтримували освіту, друкарство й православну культуру;
- в) виступали проти освіти;
- г) контролювали селян;
- д) не мали суспільного впливу.

2. Який культурний процес був характерний для українських земель у XV–XVI ст.?

- а) занепад книжності;
- б) припинення літописання;
- в) поєднання руських традицій із західноєвропейськими впливами;
- г) повна секуляризація культури;
- д) витіснення православної культури ісламом.

3. Яке твердження найточніше пояснює політику Польщі щодо українських земель?

- а) прагнення зберегти автономію Русі;
- б) економічна та культурна інтеграція з посиленням контролю;
- в) повна відмова від феодальних відносин;
- г) підтримка православ'я;
- д) відсутність інтересу до регіону.

4. Яке становище мала українська знать у складі ВКЛ до середини XVI ст.?

- а) була усунута від влади;
- б) прирівнювалася до селян;
- в) зберігала політичні та майнові права;
- г) не допускалася до військової служби;
- д) не мала доступу до судочинства.

5. Яка подія докорінно змінила політичний статус українських земель у середині XVI ст.?

- а) Кревська унія;
- б) Берестейська церковна унія;
- в) Люблінська унія;
- г) Грюнвальдська битва;
- д) запровадження Литовських статутів.

6. Яке твердження найточніше характеризує правління Вітовта щодо українських земель?

- а) ліквідація удільних князівств;
- б) повна полонізація управління;
- в) підтримка руської адміністративної традиції;
- г) передача земель Османській імперії;
- д) запровадження кріпацтва.

7. Яка з наведених подій сприяла зближенню ВКЛ з Польщею наприкінці XIV ст.?

- а) битва на Синіх Водах;
- б) прийняття Литовських статутів;
- в) Кревська унія;
- г) Люблінська унія;
- д) Берестейська унія.

8. Яка група населення стала основою шляхетського стану на українських землях у складі ВКЛ?

- а) міщани;
- б) духовенство;
- в) руська знать;
- г) козацтво;
- д) селяни.

9. Який процес посилювався на українських землях після входження їх до складу Королівства Польського?

- а) збереження удільної системи;
- б) поширення магдебурзького права;
- в) зростання ролі православної церкви;
- г) відновлення князівської влади;
- д) зменшення соціальної нерівності.

10. Яке твердження найкраще пояснює зростання соціальної напруги на українських землях у XVI ст.?

- а) посилення кріпацтва і феодалного гніту;
- б) розвиток ремесел;
- в) автономія міст;
- г) розширення прав шляхти;
- д) стабільність управління.

11. Яке історичне значення перебування українських земель у складі ВКЛ та Польщі?

- а) повне зникнення руської ідентичності;
- б) ізоляція від європейських процесів;
- в) інтеграція в політичний і правовий простір Європи;
- г) припинення державотворчих традицій;
- д) зникнення православ'я.

12. Яка особливість адміністративного устрою українських земель у складі ВКЛ свідчила про спадкоємність традицій Русі?

- а) запровадження воєводств за польським зразком;
- б) збереження удільних князівств і намісництв;
- в) повна ліквідація місцевої влади;
- г) підпорядкування Орді;
- д) військова диктатура.

13. Яке твердження правильно характеризує становище православної церкви у ВКЛ?

- а) була заборонена;
- б) не мала жодного впливу;
- в) зберігала легальний статус і вплив;
- г) підпорядковувалася папі;
- д) була витіснена ісламом.

14. Який документ остаточно закріпив судово-правову систему ВКЛ у XVI ст.?

- а) Кревська унія;
- б) «Руська правда»;
- в) Третій Литовський статут;
- г) Магдебурзьке право;
- д) Берестейська унія.

15. Яка унія започаткувала династичний союз між Великим князівством Литовським і Королівством Польським?

- а) Люблінська;
- б) Берестейська;
- в) Городельська;
- г) Кревська;
- д) Гадяцька.

16. Яке твердження найточніше характеризує культурну політику ВКЛ щодо руських земель?

- а) повна заборона місцевих традицій;
- б) насильницька латинізація;
- в) толерантне ставлення до руської культури;
- г) ліквідація православної освіти;
- д) культурна ізоляція.

17. Яке твердження найточніше характеризує політику ВКЛ щодо українських земель у XIV–XV ст.?

- а) насильницька асиміляція населення;
- б) збереження місцевих традицій і права;
- в) ліквідація руської знаті;
- г) примусове впровадження католицизму;
- д) повна централізація управління.

18. Яка освітня інституція відіграла провідну роль у культурному житті міст?

- а) монастирські та братські школи;
- б) університети європейського типу;
- в) козацькі школи;
- г) військові академії;
- д) протестантські колегіуми.

19. Яке твердження правильно характеризує розвиток книжної культури у XV–XVI ст.?

- а) використання виключно латини;
- б) занепад перекладацької діяльності;
- в) поширення рукописних книг і перекладів;
- г) відсутність світських текстів;
- д) заборона друкарства.

20. Яка подія започаткувала входження більшості українських земель до складу Великого князівства Литовського?

- а) Люблінська унія;
- б) битва на Синіх Водах;
- в) Кревська унія;
- г) Грюнвальдська битва;
- д) прийняття Литовських статутів.

21. Який культурний вплив посилювався на українських землях після входження частини територій до складу Польщі?

- а) арабський;
- б) скандинавський;
- в) західноєвропейський (латинський);
- г) візантійський;
- д) кочовий.

22. Чим вам запам'ятався Костянтин Острозький?

- а) перший український друкар;
- б) військовий діяч ВКЛ, переможець московських військ;
- в) автор першої української граматики;
- г) митрополит Київський;
- д) керівник селянського повстання.

23. Яке узагальнення найкраще характеризує культурний розвиток Русі-України у XIV–XVI ст.?

- а) повний занепад культури;
- б) ізоляція від європейських процесів;
- в) збереження руської традиції в умовах культурного діалогу;
- г) насильницька асиміляція без опору;
- д) відсутність освітніх інституцій.

24. Яка подія призвела до втрати ВКЛ значної частини східноукраїнських земель?

- а) Кревська унія;
- б) Люблінська унія;
- в) московсько-литовські війни;
- г) Берестейська унія;
- д) Грюнвальдська битва.

25. У якій битві 1514 р. війська ВКЛ під проводом Костянтина Острозького здобули перемогу над Московією?

- а) під Грюнвальдом;
- б) під Синіми Водами;
- в) під Оршею;
- г) на річці Угрі;
- д) під Вільно.

26. Який діяч пов'язаний із заснуванням першого осередку вищої освіти на українських землях?

- а) Іван Федоров;
- б) Петро Сагайдачний;
- в) князь Василь-Костянтин Острозький;
- г) Юрій Дрогобич;
- д) Сигізмунд I.

27. Який діяч XV ст. прославився як учений-гуманіст і ректор Болонського університету?

- а) Іван Федоров;
- б) Василь-Костянтин Острозький;
- в) Юрій Дрогобич;
- г) Костянтин Острозький;
- д) Станіслав Оріховський.

28. Яке місто українських земель одним із перших отримало магдебурзьке право?

- а) Луцьк;
- б) Київ;
- в) Львів;
- г) Острог;
- д) Сянок.

29. Яка подія датується 1556–1561 рр.?

- а) укладення Кревської унії;
- б) створення Пересопницького Євангелія;
- в) видання Литовських статутів;
- г) діяльність братських шкіл;
- д) заснування Острозької академії.

30. Яка держава була головним суперником Великого князівства Литовського у боротьбі за «руські землі» наприкінці XV ст.?

- а) Кримське ханство;
- б) Османська імперія;
- в) Московська держава;
- г) Угорське королівство;
- д) Священна Римська імперія.

Тема 4

Гене́за українського козацтва. Еволюція Війська Запорозького у XVI – першій половині XVII ст.

1. Яка відповідь найточніше розкриває зміст терміну «реєстрові козаки»?

- а) козаки, що мешкали на Січі;
- б) учасники морських походів;
- в) козаки, внесені до державного списку та отримували платню;
- г) селяни-втікачі;
- д) козацька старшина.

2. Яка подія започаткувала важливий етап зростання ролі козацтва на початку XVII ст.?

- а) Кревська унія;
- б) участь козаків у морських походах проти Османської імперії;
- в) Берестейська унія;
- г) Люблінська унія;
- д) Волочна поміра.

3. Хто з наведених діячів вважається засновником Запорозької Січі?

- а) Петро Сагайдачний;
- б) Іван Федоров;
- в) Дмитро Вишневецький;
- г) Самійло Кішка;
- д) Іван Підкова.

4. Яке поняття означає укріплений центр запорозького козацтва?

- а) паланка;
- б) курінь;
- в) січ;
- г) слобода;
- д) полк.

5. Яка держава першою офіційно визнала козаків на державній службі?

- а) Московська держава;
- б) Османська імперія;
- в) Річ Посполита;
- г) Кримське ханство;
- д) ВКЛ.

6. Який гетьман очолював козацтво під час Хотинської війни 1621 р.?

- а) Іван Сулима;
- б) Самійло Кішка;
- в) Петро Конашевич-Сагайдачний;
- г) Михайло Дорошенко;
- д) Богдан Хмельницький.

7. Де була збудована перша Запорозька Січ?

- а) на острові Хортиця;
- б) у гирлі Дніпра;
- в) на острові Томаківка;
- г) біля Канева;
- д) у районі Чигирина.

8. Яка причина зумовила козацько-селянські повстання кінця XVI – першої половини XVII ст.?

- а) прагнення до незалежної держави;
- б) наступ шляхти та посилення соціального гніту;
- в) релігійні суперечки між православними;
- г) боротьба за владу між гетьманами;
- д) вплив Османської імперії.

9. Вищим органом влади на Запорозькій Січі була:

- а) рада старшин;
- б) гетьман;
- в) військова рада;
- г) кошовий отаман;
- д) суддя.

10. Перша писемна згадка про українських козаків датується:

- а) 1489;
- б) 1492;
- в) 1503;
- г) 1526;
- д) 1547.

11. Який документ 1625 р. регулював чисельність реєстрового козацтва?

- а) Куруківська угода;
- б) Ординація Війська Запорозького;
- в) Берестейська унія;
- г) Зборівський договір;
- д) Переяславська угода.

12. Яке твердження найточніше характеризує еволюцію козацтва до середини XVII ст.?

- а) перетворення на замкнену військову касту;
- б) поступовий занепад козацького руху;
- в) формування провідної військово-політичної сили українського суспільства;
- г) повна інтеграція в шляхетський стан;
- д) ліквідація Запорозької Січі.

13. У якому році було створено перший козацький реєстр?

- а) 1524;
- б) 1569;
- в) 1572;
- г) 1591;
- д) 1605.

14. Яке значення мали морські походи запорожців для міжнародних відносин?

- а) сприяли зміцненню Османської імперії;
- б) не мали політичних наслідків;
- в) втягували Річ Посполиту в конфлікти з Османською імперією;
- г) призводили до союзу з Кримом;
- д) зупинили татарські напади.

15. Яке повстання очолив Северин Наливайко?

- а) 1591–1593;
- б) 1594–1596;
- в) 1605–1607;
- г) 1625;
- д) 1630.

16. Яке судно використовували запорозькі козаки для морських походів?

- а) галера;
- б) драккар;
- в) чайка;
- г) фрегат;
- д) каравела.

17. Проти яких держав козаки найчастіше здійснювали морські походи наприкінці XVI – на початку XVII ст.?

- а) Московської держави та Швеції;
- б) Османської імперії та Кримського ханства;
- в) Речі Посполитої та ВКЛ;
- г) Угорщини та Трансильванії;
- д) Молдавії та Валахії.

18. Яке місто було здобуте козаками під час морського походу 1616 р.?

- а) Кафа;
- б) Варна;
- в) Стамбул;
- г) Синоп;
- д) Трапезунд.

19. Яка подія 1618 р. пов'язана з участю козаків у війнах між іншими державами?

- а) Хотинська битва;
- б) похід козаків на Москву;
- в) повстання Федоровича;
- г) захоплення Варни;
- д) битва під Клушином.

20. Яке повстання відбулося у 1630 р.?

- а) Наливайка;
- б) Косинського;
- в) Тараса Федоровича (Трясила);
- г) Павлюка;
- д) Острянина.

21. Який період в історії козацтва отримав назву «золотий спокій»?

- а) 1591–1596 рр.;
- б) 1600–1610 рр.;
- в) 1638–1648 рр.;
- г) 1620–1625 рр.;
- д) 1648–1657 рр.

22. Яка битва стала ключовою під час повстання 1630 р.?

- а) під Куруковим озером;
- б) під Переяславом;
- в) під Солоницею;
- г) під Жовнином;
- д) під Кумейками.

23. Який документ 1638 р. суттєво обмежував козацьке самоврядування?

- а) Куруківська угода;
- б) Переяславська угода;
- в) Ординація Війська Запорозького реєстрового;
- г) Люблінська унія;
- д) Хотинський мир.

24. Яке повстання відбулося у 1637 р.?

- а) Наливайка;
- б) Федоровича;
- в) Павлюка;
- г) Острянина;
- д) Сулими.

25. Яка битва завершила повстання Павлюка?

- а) під Солоницею;
- б) під Жовнином;
- в) під Кумейками;
- г) під Конотопом;
- д) під Корсунем.

26. Яке твердження правильно характеризує роль козацтва у першій половині XVII ст.?

- а) виключно локальне явище;
- б) маргінальна соціальна група;
- в) важливий чинник міжнародної політики Східної Європи;
- г) частина польського війська без власних інтересів;
- д) союзник Кримського ханства.

27. Який висновок є історично обґрунтованим?

- а) козацтво втратило значення до середини XVII ст.;
- б) козацтво стало основою формування нової української еліти;
- в) козаки не впливали на політичні процеси;
- г) Запорозька Січ існувала лише як військовий табір;
- д) козацтво було повністю контрольоване польською владою.

28. Що таке «чайка» у контексті козацького війська?
- а) окрема сотня;
 - б) тип швидкого бойового корабля;
 - в) козацький загін піхоти;
 - г) військовий укріплений табір;
 - д) назва козацького наказного судді.
29. Хто очолював козацьке військо під час походів?
- а) гетьман;
 - б) кошовий отаман;
 - в) полковник;
 - г) писар;
 - д) обозний.
30. Що було основною метою морських походів козаків у XVI–XVII ст.?
- а) розширення території Січі;
 - б) боротьба проти Османської імперії та Кримського ханства;
 - в) колонізація Чорного моря;
 - г) релігійна пропаганда;
 - д) будівництво флоту.

Тема 5

Епоха Хмельниччини. Козацька революція середини XVII ст. і відродження державності

1. Яка перемога 1652 р. відновила воєнну ініціативу козаків?
- а) під Жовтими Водами;
 - б) під Пилявцями;
 - в) під Батогом;
 - г) під Зборовом;
 - д) під Берестечком.
2. Яка битва 1651 р. завершилася поразкою козацького війська?
- а) під Зборовом;
 - б) під Батогом;
 - в) під Берестечком;
 - г) під Корсунем;
 - д) під Пилявцями.

3. Який договір 1651 р. обмежив автономію Гетьманщини?
- а) Зборівський;
 - б) Білоцерківський;
 - в) Переяславський;
 - г) Андрусівський;
 - д) Поляновський.
4. Яка битва 1648 р. стала першою великою перемогою козацького війська?
- а) під Пилявцями;
 - б) під Корсунем;
 - в) під Жовтими Водами;
 - г) під Зборовом;
 - д) під Берестечком.
5. Хто був союзником Богдана Хмельницького на початковому етапі війни?
- а) Московська держава;
 - б) Османська імперія;
 - в) Кримське ханство;
 - г) Трансільванія;
 - д) Молдова.
6. Яке місто стало столицею козацької держави за Богдана Хмельницького?
- а) Київ;
 - б) Чигирин;
 - в) Батурин;
 - г) Переяслав;
 - д) Біла Церква.
7. Який документ юридично закріпив умови українсько-московських відносин 1654 р.?
- а) Зборівський договір;
 - б) Березневі статті;
 - в) Гадяцький договір;
 - г) Коломацькі статті;
 - д) Андрусівське перемир'я.

8. Який соціальний стан став провідною силою революції?
- а) шляхта;
 - б) духовенство;
 - в) козацтво;
 - г) міщани;
 - д) селянство.
9. Який напрям зовнішньої політики Хмельницького був провідним у 1656–1657 рр.?
- а) союз із Польщею;
 - б) ізоляція;
 - в) пошук антипольських союзів у Європі;
 - г) підпорядкування Московії;
 - д) союз із Кримом проти Османів.
10. Яке твердження правильно характеризує роль Хмельниччини?
- а) локальне повстання без наслідків;
 - б) селянський бунт;
 - в) козацька революція з відновленням державності;
 - г) громадянська війна в Польщі;
 - д) зовнішня інтервенція.
11. Який рік вважається завершенням правління Богдана Хмельницького?
- а) 1654;
 - б) 1655;
 - в) 1656;
 - г) 1657;
 - д) 1660.
12. Який титул використовував Богдан Хмельницький у міжнародному листуванні?
- а) князь Русі;
 - б) король України;
 - в) гетьман Війська Запорозького;
 - г) воєвода київський;
 - д) староста чигиринський.

13. Який соціальний процес був характерний для періоду Хмельниччини?

- а) посилення фільваркового господарства;
- б) зростання козацької старшини як нової еліти;
- в) ліквідація міського самоврядування;
- г) відновлення кріпацтва;
- д) зникнення шляхти.

14. Яке місто стало найважливішим релігійним центром Гетьманщини?

- а) Львів;
- б) Чигирин;
- в) Київ;
- г) Кам'янець;
- д) Луцьк.

15. Яка битва 1655 р. пов'язана зі спільними діями козаків і московського війська?

- а) під Батогом;
- б) під Берестечком;
- в) під Городком;
- г) під Жванцем;
- д) під Пилявцями.

16. Яка держава була головним противником Гетьманщини у 1648–1657 рр.?

- а) Московська держава;
- б) Османська імперія;
- в) Річ Посполита;
- г) Швеція;
- д) Трансільванія.

17. Яка функція НЕ належала гетьманові?

- а) командування військом;
- б) ведення зовнішньої політики;
- в) призначення старшини;
- г) видання універсалів;
- д) обрання київського митрополита.

18. Яка соціальна група втратила провідні позиції внаслідок Хмельниччини?

- а) духовенство;
- б) міщани;
- в) польська шляхта на українських землях;
- г) козацька старшина;
- д) ремісники.

19. Яка подія засвідчила міжнародне визнання козацької держави?

- а) вступ Хмельницького до Києва;
- б) дипломатичні місії до європейських держав;
- в) Берестецька битва;
- г) Білоцерківський договір;
- д) Зборівський мир.

20. Яку роль відігравала православна церква в подіях Хмельниччини?

- а) виступала проти повстання;
- б) зберігала нейтралітет;
- в) підтримувала визвольний рух;
- г) підпорядковувалась польській владі;
- д) була ізольована від подій.

21. Який договір між Московією та Польщею ускладнив становище Гетьманщини?

- а) Андрусівське перемир'я;
- б) Віленське перемир'я;
- в) Поляновський мир;
- г) Гадяцький договір;
- д) Карловицький мир.

22. Якого сина Богдан Хмельницький розглядав як наступника?

- а) Юрія;
- б) Тимоша;
- в) Остапа;
- г) Данила;
- д) Івана.

23. Яка подія пов'язана з молдавською політикою Хмельницького?

- а) облога Львова;
- б) шлюб Тимоша Хмельницького з Розандою Лупул;
- в) Берестецька битва;
- г) Батозька битва;
- д) Переяславська рада.

24. Який наслідок мала Хмельниччина для селянства?

- а) повернення до кріпацтва;
- б) повне зрівняння зі шляхтою;
- в) особисте звільнення на значній території;
- г) переселення на Слобожанщину;
- д) ліквідація громади.

25. Який чинник робить Хмельниччину революцією, а не лише війною?

- а) участь іноземних держав;
- б) глибокі соціальні, політичні та державні зміни;
- в) тривалість бойових дій;
- г) кількість битв;
- д) особистість Хмельницького.

26. Чому союз із Кримським ханством був водночас необхідним і проблемним для Гетьманщини?

- а) через відсутність у козаків піхоти;
- б) через постійну зраду старшини;
- в) через різні політичні інтереси та традицію татарських набігів;
- г) через релігійні суперечності з Московією;
- д) через тиск Швеції.

27. Який соціальний наслідок мала Хмельниччина?

- а) посилення кріпацтва;
- б) ліквідація шляхти;
- в) скасування феодалних повинностей на значній території;
- г) зростання ролі міщан;
- д) повна рівність усіх станів.

28. Яка подія відбулася у 1648 р.?
а) укладення Зборівського договору;
б) початок Національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького;
в) Переяславська рада;
г) укладення Білоцерківського договору;
д) смерть Б. Хмельницького.
29. З якою подією пов'язаний 1649 р.?
а) поразка козаків під Берестечком;
б) укладення Зборівського мирного договору;
в) Батозька битва;
г) Переяславська рада;
д) укладення Віленського перемир'я.
30. Яка подія датована 1652 р.?
а) Зборівська угода;
б) Переяславська рада;
в) Батозька битва;
г) Берестецька битва;
д) укладення Білоцерківського договору.

Тема 6
Феномен Руїни в українській історії.
Культурний вимір «козацької епохи»

1. Хто був гетьманом після смерті Б. Хмельницького?
а) Петро Дорошенко;
б) Іван Виговський;
в) Павло Тетеря;
г) Іван Брюховецький;
д) Яким Сомко.
2. Хто очолював козацьке військо у Конотопській битві?
а) Юрій Хмельницький;
б) Павло Тетеря;
в) Іван Брюховецький;
г) Іван Виговський;
д) Петро Дорошенко.

3. Який договір 1658 р. передбачав утворення Великого князівства Руського?

- а) Переяславські статті;
- б) Андрусівське перемир'я;
- в) Гадяцький договір;
- г) Московські статті;
- д) Слободищенський трактат.

4. Яка битва 1659 р. стала однією з найбільших поразок Московської держави у XVII ст.?

- а) Берестецька;
- б) Батозька;
- в) Конотопська;
- г) Чуднівська;
- д) Полтавська.

5. У якому році було укладено Андрусівське перемир'я?

- а) 1658;
- б) 1660;
- в) 1663;
- г) 1667;
- д) 1672.

6. Який гетьман першим офіційно прийняв титул «гетьман обох берегів Дніпра»?

- а) Іван Виговський;
- б) Павло Тетеря;
- в) Петро Дорошенко;
- г) Юрій Хмельницький;
- д) Іван Самойлович.

7. Яка держава стала головним союзником гетьмана Петра Дорошенка?

- а) Московія;
- б) Річ Посполита;
- в) Кримське ханство;
- г) Османська імперія;
- д) Швеція.

8. Який договір 1660 р. відновлював залежність Правобережної України від Польщі?

- а) Переяславські статті;
- б) Гадяцький договір;
- в) Слободищенський трактат;
- г) Андрусівське перемир'я;
- д) Бахчисарайський мир.

9. Хто був першим гетьманом Лівобережної України, обраним за підтримки Москви?

- а) Яким Сомко;
- б) Іван Брюховецький;
- в) Іван Самойлович;
- г) Юрій Хмельницький;
- д) Дем'ян Многогрішний.

10. Яка подія 1663 р. отримала назву «Чорна рада»?

- а) укладення Андрусівського перемир'я;
- б) усунення Виговського;
- в) обрання Брюховецького гетьманом;
- г) перехід Дорошенка під протекцію Туреччини;
- д) початок турецьких походів.

11. Який гетьман намагався об'єднати Україну під протекторатом Османської імперії?

- а) Іван Брюховецький;
- б) Павло Тетеря;
- в) Петро Дорошенко;
- г) Іван Самойлович;
- д) Юрій Хмельницький.

12. Яке місто стало центром турецького еялету після 1672 р.?

- а) Чигирин;
- б) Київ;
- в) Брацлав;
- г) Кам'янець-Подільський;
- д) Умань.

13. Яка подія відбулася у 1659 р. і суттєво обмежила автономію Гетьманщини?

- а) Гадяцький договір;
- б) Конотопська битва;
- в) Переяславські статті Юрія Хмельницького;
- г) Андрусівське перемир'я;
- д) Чорна рада.

14. Яка держава після Андрусівського перемир'я отримала Київ (тимчасово)?

- а) Річ Посполита;
- б) Османська імперія;
- в) Московська держава;
- г) Кримське ханство;
- д) Швеція.

15. Яка подія відбулася у 1668 р.?

- а) укладення Бучацького миру;
- б) повстання проти Івана Брюховецького та його загибель;
- в) Чорна рада;
- г) зречення влади Дорошенком;
- д) обрання Мазепи.

16. Який гетьман намагався відновити єдність Гетьманщини шляхом союзу з Московією?

- а) Іван Виговський;
- б) Павло Тетеря;
- в) Петро Дорошенко;
- г) Іван Самойлович;
- д) Юрій Хмельницький.

17. Який договір 1681 р. визначав статус Південної Київщини та Запорожжя?

- а) Андрусівський;
- б) Бучацький;
- в) Бахчисарайський;
- г) «Вічний мир»;
- д) Коломацькі статті.

18. Хто з гетьманів був усунутий і засланий до Сибіру московською владою?

- а) Іван Виговський;
- б) Павло Тетеря;
- в) Дем'ян Многогрішний;
- г) Іван Самойлович;
- д) Юрій Хмельницький.

19. Яка подія відбулася у 1686 р.?

- а) Бахчисарайський мир;
- б) «Вічний мир» між Московією та Річчю Посполитою;
- в) обрання Самойловича;
- г) зречення Дорошенка;
- д) укладення Гадяцького договору.

20. Який гетьман був усунутий унаслідок невдалого Кримського походу 1687 р.?

- а) Іван Брюховецький;
- б) Петро Дорошенко;
- в) Дем'ян Многогрішний;
- г) Іван Самойлович;
- д) Юрій Хмельницький.

21. Який договір 1672 р. зафіксував втрату Річчю Посполитою Поділля?

- а) Андрусівський;
- б) Бучацький;
- в) Гадяцький;
- г) Слободищенський;
- д) Віленський.

22. Який гетьман Лівобережжя уклав «Коломацькі статті»?

- а) Дем'ян Многогрішний;
- б) Іван Брюховецький;
- в) Іван Самойлович;
- г) Іван Мазепа;
- д) Юрій Хмельницький.

23. Яка подія символізує остаточний занепад Правобережної Гетьманщини?

- а) Чорна рада;
- б) поразка під Конотопом;
- в) зречення влади Петром Дорошенком;
- г) укладення Андрусівського миру;
- д) обрання Самойловича.

24. Яке твердження є правильним щодо зовнішньої політики гетьманів доби Руїни?

- а) домінування одного стабільного союзу;
- б) відмова від дипломатії;
- в) постійна зміна зовнішньополітичних орієнтацій;
- г) орієнтація лише на Польщу;
- д) нейтралітет.

25. Яка дата традиційно вважається завершенням періоду Руїни?

- а) 1667;
- б) 1672;
- в) 1686;
- г) 1687;
- д) 1709.

26. Яке твердження правильно характеризує козацькі літописи?

- а) писалися польською мовою;
- б) мали виключно релігійний характер;
- в) поєднували історію з авторською оцінкою подій;
- г) створювалися при королівському дворі;
- д) були перекладами західних хронік.

27. Який стиль домінував у архітектурі козацької доби?

- а) романський;
- б) готичний;
- в) ренесансний;
- г) українське (козацьке) бароко;
- д) класицизм.

28. Який вид мистецтва активно розвивався завдяки поширенню друкарства?

- а) фреска;
- б) мозаїка;
- в) книжкова гравюра;
- г) монументальна скульптура;
- д) вітраж.

29. Яка роль православної церкви у культурному житті Гетьманщини?

- а) виключно богослужбова;
- б) гальмування освіти;
- в) осередок освіти, книгодрукування і мистецтва;
- г) підпорядкування католицьким структурам;
- д) ізоляція від суспільства.

30. Яке узагальнення є науково коректним?

- а) культура козацької доби була вторинною;
- б) розвиток культури припинився через війни;
- в) культура стала важливим чинником формування української ідентичності;
- г) культурний розвиток відбувався лише під польським впливом;
- д) культура існувала лише в межах церкви.

Тема 7

«Мазепинська доба» та згасання козацьких автономій у кінці XVII – другій половині XVIII ст.

1. Яке твердження найточніше характеризує Конституцію Пилипа Орлика?

- а) була лише символічною декларацією, оскільки приймалася за межами Гетьманщини;
- б) встановлювала абсолютну владу гетьмана;
- в) обмежувала владу гетьмана й визначала поділ влади за демократичним принципом;
- г) діяла на території всієї України;
- д) була затверджена Російською імперією.

2. У якому році Івана Мазепу було обрано гетьманом Лівобережної України?

- а) 1686;
- б) 1687;
- в) 1689;
- г) 1700;
- д) 1708.

3. Який документ 1687 р. визначав умови гетьманування І. Мазепи?

- а) Переяславські статті;
- б) Коломацькі статті;
- в) Решетилівські статті;
- г) Рішительні пункти;
- д) Малоросійський регламент.

4. Яка битва 1709 р. стала катастрофою для українсько-шведського союзу?

- а) під Нарвою;
- б) під Лісовою;
- в) під Полтавою;
- г) під Батурином;
- д) під Прутом.

5. Яке місто було знищене московськими військами у 1708 р.?

- а) Чигирин;
- б) Глухів;
- в) Батурин;
- г) Полтава;
- д) Переяслав.

6. Який орган було створено 1722 р. для контролю над Гетьманщиною?

- а) Генеральна військова канцелярія;
- б) Малоросійська колегія;
- в) Сенат;
- г) Таємна рада;
- д) Гетьманська рада.

7. Яка подія 1710 р. пов'язана з Пилипом Орликом?
- а) обрання гетьманом у Глухові;
 - б) укладення «Пактів і Конституції...»;
 - в) Полтавська битва;
 - г) ліквідація гетьманства;
 - д) створення Малоросійської колегії.
8. Який гетьман намагався відновити автономію Гетьманщини після смерті Петра I?
- а) Іван Скоропадський;
 - б) Павло Полуботок;
 - в) Данило Апостол;
 - г) Пилип Орлик;
 - д) Іван Брюховецький.
9. У якому році було відновлено гетьманство після періоду правління Малоросійської колегії?
- а) 1722;
 - б) 1727;
 - г) 1734;
 - д) 1750;
 - д) 1764.
10. Який документ 1728 р. регламентував діяльність гетьмана Данила Апостола?
- а) Коломацькі статті;
 - б) «Рішительні пункти»;
 - в) Переяславські статті;
 - г) Конституція Орлика;
 - д) Малоросійський регламент.
11. Який захід Катерини II остаточно зруйнував соціальні основи козацтва?
- а) ліквідація гетьманства;
 - б) знищення Батурина;
 - в) запровадження кріпацтва на Лівобережжі (1783 р.);
 - г) створення полків нового зразка;
 - д) реформа судочинства.

12. У якому році було остаточно ліквідовано посаду гетьмана?
- а) 1734;
 - б) 1750;
 - в) 1764;
 - г) 1775;
 - д) 1783.
13. Хто став останнім гетьманом України?
- а) Данило Апостол;
 - б) Павло Полуботок;
 - в) Кирило Розумовський;
 - г) Іван Скоропадський;
 - д) Пилип Орлик.
14. Який процес характеризує політику Російської імперії щодо України у XVIII ст.?
- а) федералізація;
 - б) децентралізація;
 - в) послідовна інкорпорація та уніфікація;
 - г) збереження автономії;
 - д) створення незалежної держави.
15. Яке узагальнення є найбільш обґрунтованим?
- а) згасання автономії було раптовим;
 - б) автономія зникла через слабкість культури;
 - в) ліквідація автономій була поступовим імперським процесом;
 - г) Україна не мала державних традицій;
 - д) гетьманство не мало значення.
16. Яке місто стало новою гетьманською столицею після знищення Батурина?
- а) Полтава;
 - б) Переяслав;
 - в) Глухів;
 - г) Ніжин;
 - д) Чернігів.

17. Яка установа управляла Гетьманщиною упродовж 1734–1750 рр.?

- а) Малоросійська колегія;
- б) Генеральна військова рада;
- в) Правління гетьманського уряду;
- г) Сенат;
- д) Колегія іноземних справ.

18. Який гетьман був заарештований і помер у Петропавлівській фортеці?

- а) Данило Апостол;
- б) Павло Полуботок;
- в) Іван Скоропадський;
- г) Кирило Розумовський;
- д) Пилип Орлик.

19. Яке право козацької старшини було остаточно закріплене в XVIII ст.?

- а) спадкове гетьманство;
- б) зрівняння з російським дворянством;
- в) право обирати митрополита;
- г) право міжнародних зносин;
- д) незалежне судочинство.

20. Який регіон України зберіг козацький устрій найдовше?

- а) Правобережжя;
- б) Лівобережжя;
- в) Слобідська Україна;
- г) Запорожжя;
- д) Поділля.

21. Який процес відбувся у 1781 р. на Лівобережжі?

- а) ліквідація козацького війська;
- б) знищення Січі;
- в) запровадження нового територіально-адміністративного устрою;
- г) скасування судів;
- д) відновлення гетьманства.

22. Який процес відбувався в управлінні Гетьманщиною у XVIII ст.?

- а) розширення повноважень гетьмана;
- б) збереження старих традицій;
- в) заміна козацьких органів російськими імперськими структурами;
- г) федералізація імперії;
- д) відновлення виборності.

23. Яка подія 1764 р. стала ключовою для ліквідації автономії?

- а) зруйнування Січі;
- б) скасування гетьманства;
- в) запровадження кріпацтва;
- г) ліквідація полкового устрою;
- д) Коліївщина.

24. Яка установа замінила гетьманське управління після 1764 р.?

- а) Сенат;
- б) Генеральна військова канцелярія;
- в) Друга Малоросійська колегія;
- г) Таємна канцелярія;
- д) Колегія юстиції.

25. Яка подія символізує остаточний кінець запорозького козацтва?

- а) Полтавська битва;
- б) Прутський похід;
- в) ліквідація Запорозької Січі;
- г) скасування гетьманства;
- д) Коліївщина.

26. Яке узагальнення найкраще пояснює згасання козацьких автономій?

- а) випадковий історичний процес;
- б) наслідок поразок у війнах;
- в) результат цілеспрямованої імперської політики;
- г) відсутність традицій державності;
- д) слабкість козацького війська.

27. Який стиль храмового будівництва пов'язують із меценатською діяльністю І. Мазепи?

- а) готика;
- б) класицизм;
- в) бароко;
- г) романський;
- д) візантійський.

28. Який навчальний заклад отримував підтримку Івана Мазепи?

- а) Львівський університет;
- б) Острозька академія;
- в) Києво-Могилянська академія;
- г) Харківський колегіум;
- д) Чернігівська семінарія.

29. У якому році Кирила Розумовського було обрано гетьманом?

- а) 1727;
- б) 1734;
- в) 1750;
- г) 1764;
- д) 1775.

30. Яка риса характеризує політику Кирила Розумовського?

- а) повна відмова від автономії;
- б) курс на посилення гетьманської влади та автономних інституцій;
- в) ліквідація старшинства;
- г) відмова від реформ;
- д) перехід на польську модель управління.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.
ФОРМУВАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
У БОРОТЬБИ ЗА ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ**

Тема 1

**«Два світи»: українські землі
у складі Російської та Австрійської імперій у ХІХ ст.**

1. Які українські землі наприкінці ХVІІІ ст. увійшли до складу Австрійської імперії?
 - а) Лівобережжя;
 - б) Слобожанщина;
 - в) Галичина, Буковина, Закарпаття;
 - г) Поділля;
 - д) Південь України.

2. Яка держава встановила контроль над більшістю українських земель у ХІХ ст.?
 - а) Османська імперія;
 - б) Австрійська імперія;
 - в) Російська імперія;
 - г) Пруссія;
 - д) Франція.

3. Яка адміністративна одиниця була базовою в системі управління українськими землями в Російській імперії?
 - а) коронний край;
 - б) округ;
 - в) губернія;
 - г) домінія;
 - д) воєводство.

4. Яка риса була характерною для судової реформи 1864 р.?
 - а) станові суди;
 - б) закриті процеси;
 - в) рівність перед законом;
 - г) підпорядкування судів губернаторам;
 - д) відсутність адвокатури.

5. Яка особливість імперської політики Росії щодо українських земель у XIX ст.?

- а) збереження автономій;
- б) федералізація;
- в) уніфікація управління;
- г) розвиток самоврядування;
- д) децентралізація.

6. Яка реформа в Російській імперії стала ключовою для модернізації соціально-економічних відносин?

- а) військова;
- б) освітня;
- в) селянська;
- г) церковна;
- д) судова.

7. Який наслідок мала селянська реформа 1861 р. на українських землях?

- а) безкоштовну передачу землі селянам;
- б) негайне економічне зростання селянства;
- в) формування ринку робочої сили;
- г) відновлення кріпацтва;
- д) повну рівність станів.

8. Яка галузь стала провідною в індустріальному розвитку Наддніпрянської України наприкінці XIX ст.?

- а) текстильна;
- б) лісова;
- в) вугільно-металургійна;
- г) суднобудівна;
- д) машинобудівна.

9. Який регіон став центром кам'яновугільної промисловості на українських землях у XIX ст.?

- а) Поділля;
- б) Волинь;
- в) Донбас;
- г) Полісся;
- д) Таврія.

10. Який чинник сприяв економічній інтеграції українських земель у загальноімперський простір?

- а) розвиток залізниць;
- б) селянські громади;
- в) військові поселення;
- г) ярмарки;
- д) натуральне господарство.

11. Яка соціальна група швидко зростала внаслідок індустріалізації?

- а) духовенство;
- б) козацтво;
- в) робітництво;
- г) шляхта;
- д) купецтво.

12. Яка риса була спільною для соціально-економічного розвитку українських земель у двох імперіях?

- а) домінування натурального господарства;
- б) відсутність промисловості;
- в) аграрний характер економіки;
- г) рівномірний розвиток регіонів;
- д) перевага дрібної власності.

13. Яка галузь сільського господарства була експортно орієнтованою наприкінці XIX ст.?

- а) тваринництво;
- б) льонарство;
- в) зернове господарство;
- г) садівництво;
- д) виноградарство.

14. Який показник свідчить про економічну модернізацію українських земель?

- а) зростання кількості ярмарків;
- б) поширення мануфактур;
- в) формування промислових центрів;
- г) збільшення панщини;
- д) повернення ремесел.

15. Яке узагальнення є найбільш обґрунтованим?
а) ХІХ ст. було періодом стагнації;
б) українські землі були периферією без розвитку;
в) модернізація відбувалася в імперських інтересах;
г) економіка розвивалася незалежно від імперій;
д) реформи не мали наслідків.
16. Яка російсько-турецька війна призвела до приєднання Криму до Російської імперії?
а) 1735–1739;
б) 1768–1774;
в) 1787–1791;
г) 1806–1812;
д) 1828–1829.
17. Який мирний договір 1774 р. зафіксував послаблення османського впливу на Півдні України?
а) Ясський;
б) Бухарестський;
в) Кючук-Кайнарджійський;
г) Адріанопольський;
д) Паризький.
18. Яке місто стало важливим портом і торговельним центром унаслідок імперської політики на Півдні?
а) Харків;
б) Київ;
в) Одеса;
г) Полтава;
д) Чернігів.
19. Скільки поділів Речі Посполитої відбулося наприкінці ХVІІІ ст.?
а) один;
б) два;
в) три;
г) чотири;
д) п'ять.

20. Які українські землі після поділів Речі Посполитої відійшли до Російської імперії?

- а) Галичина;
- б) Закарпаття;
- в) Правобережжя;
- г) Буковина;
- д) Південна Бессарабія.

21. Яка держава отримала Східну Галичину внаслідок першого поділу Речі Посполитої (1772 р.)?

- а) Росія;
- б) Пруссія;
- в) Австрія;
- г) Османська імперія;
- д) Франція.

22. Яка реформа 1864 р. змінила систему місцевого управління в Російській імперії?

- а) військова;
- б) селянська;
- в) земська;
- г) фінансова;
- д) податкова.

23. Яка соціально-економічна тенденція була характерною для українських земель у другій половині XIX ст.?

- а) зменшення міст;
- б) занепад торгівлі;
- в) урбанізація;
- г) відновлення натурального господарства;
- д) зникнення промисловості.

24. Яка залізниця стала однією з перших і стратегічно важливих у Наддніпрянській Україні?

- а) Київ-Брест;
- б) Одеса-Балта;
- в) Львів-Чернівці;
- г) Перемишль-Краків;
- д) Харків-Полтава.

25. У якому регіоні українських земель було зосереджено нафтодобування наприкінці XIX ст.?

- а) Донбас;
- б) Полісся;
- в) Галичина;
- г) Поділля;
- д) Слобожанщина.

26. Який наслідок мала військова реформа 1874 р. для українських земель Російської імперії?

- а) збереження рекрутчини;
- б) збільшення терміну служби;
- в) залучення широких верств населення до армії;
- г) ліквідація регулярного війська;
- д) створення автономних формувань.

27. Який регіон став головним центром цукроваріння в Наддніпрянській Україні у XIX ст.?

- а) Донбас;
- б) Полісся;
- в) Правобережжя;
- г) Південь України;
- д) Слобожанщина.

28. У якому році Одесі було надано статус порто-франко (вільного порту)?

- а) 1794;
- б) 1803;
- в) 1817;
- г) 1825;
- д) 1837.

29. Яке поняття найточніше характеризує синдикати початку XX ст.?

- а) дрібні ремісничі об'єднання;
- б) союзи селянських господарств;
- в) об'єднання підприємств для збуту продукції;
- г) державні промислові установи;
- д) фінансові банки.

30. Який синдикат був створений у 1902 р. і об'єднував металургійні підприємства Півдня України?

- а) «Продвугілля»;
- б) «Продамет»;
- в) «Цукросоюз»;
- г) «Південсталь»;
- д) «Гірничий союз».

Тема 2

«Із селян у націю»:

формування модерної української ідентичності та культурний вимір українського відродження у ХІХ ст.

1. Яка подія 1798 р. вважається початком українського національного відродження?

- а) заснування Харківського університету;
- б) видання «Енеїди» І. Котляревського;
- в) створення Кирило-Мефодіївського братства на чолі з

Т. Шевченком;

- г) ліквідація Запорозької Січі;
- д) відкриття «Просвіти».

2. Яке значення мала «Енеїда» І. Котляревського для української культури?

- а) заклала основи українського романтизму;
- б) започаткувала нову українську літературу;
- в) утвердила церковнослов'янську традицію;
- г) була першою історичною хронікою;
- д) стала програмою політичного руху.

3. У якому році було засновано Харківський університет – центр українського культурного життя?

- а) 1798;
- б) 1805;
- в) 1834;
- г) 1847;
- д) 1863.

4. Яка організація, що діяла у Києві, вперше сформулювала ідею слов'янської федерації?

- а) «Руська трійця»;
- б) Кирило-Мефодіївське братство;
- в) «Просвіта»;
- г) Братство тарасівців;
- д) Громада.

5. Який документ царського уряду 1863 р. обмежив використання української мови?

- а) Емський указ;
- б) Валувський циркуляр;
- в) Маніфест про мову;
- г) Тимчасові правила;
- д) Судова реформа.

6. Яка сфера культурного життя найбільше постраждала від Валувського циркуляру та Емського указу?

- а) театр;
- б) образотворче мистецтво;
- в) наукові дослідження;
- г) книговидавництво українською мовою;
- д) архітектура.

7. У якому місті 1868 р. було засновано товариство «Просвіта»?

- а) Київ;
- б) Харків;
- в) Львів;
- г) Чернівці;
- д) Станіслав.

8. Яка діяльність була основною для товариств «Просвіта»?

- а) збройна боротьба;
- б) політична агітація;
- в) культурно-освітня робота;
- г) економічні реформи;
- д) судовий захист селян.

9. Який напрям у літературі був провідним у першій половині XIX ст. в Україні?

- а) реалізм;
- б) модернізм;
- в) романтизм;
- г) символізм;
- д) імпресіонізм;

10. Яке місто стало головним осередком українського політичного життя наприкінці XIX ст. в Австро-Угорщині?

- а) Відень;
- б) Краків;
- в) Львів;
- г) Чернівці;
- д) Перемишль.

11. Яка перша українська політична партія виникла в 1890 р.?

- а) Українська соціал-демократична партія;
- б) Революційна українська партія;
- в) Русько-українська радикальна партія;
- г) Товариство українських поступовців;
- д) Братство тарасівців.

12. Яка подія 1905 р. сприяла частковій легалізації українського культурного життя в Російській імперії?

- а) царський маніфест;
- б) скасування кріпацтва;
- в) судова реформа;
- г) військова реформа;
- д) селянська реформа.

13. Який діяч поєднував літературну та політичну діяльність на межі XIX–XX ст.?

- а) Іван Франко;
- б) Маркіян Шашкевич;
- в) Іван Котляревський;
- г) Семен Гулак-Артемівський;
- д) Микола Лисенко.

14. Який композитор зробив вирішальний внесок у розвиток української професійної музики?

- а) Кирило Стеценко;
- б) Микола Лисенко;
- в) Микола Леонтович;
- г) Станіслав Людкевич;
- д) Денис Січинський.

15. Яка риса була спільною для українського національного руху в обох імперіях?

- а) державна підтримка;
- б) орієнтація лише на селян;
- в) культурницький характер на початковому етапі;
- г) збройна боротьба;
- д) домінування монархічних ідей.

16. Яке явище характеризує перехід українського руху від культурницького до політичного наприкінці XIX ст.?

- а) створення театрів;
- б) видання художньої літератури;
- в) формування політичних партій;
- г) фольклорні експедиції;
- д) розвиток освіти.

17. Який університет було відкрито в 1834 р. як імперський центр освіти на Правобережжі?

- а) Харківський;
- б) Львівський;
- в) Київський;
- г) Одеський;
- д) Чернівецький.

18. Яка група діячів увійшла в історію під назвою «Руська трійця»?

- а) І. Франко, М. Павлик, О. Терлецький;
- б) М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький;
- в) П. Куліш, М. Костомаров, Т. Шевченко;
- г) Б. Грінченко, М. Лисенко, І. Нечуй-Левицький;
- д) М. Драгоманов, С. Подолинський, В. Антонович.

19. Яка праця «Руської трійці» стала знаковою для розвитку української літератури в Галичині?

- а) «Енеїда»;
- б) «Кобзар»;
- в) «Русалка Дністровая»;
- г) «Історія Русів»;
- д) «Гайдамаки».

20. Яка організація була створена у Львові 1848 р. як перше українське політичне представництво?

- а) Русько-українська радикальна партія;
- б) Головна руська рада;
- в) Народна рада;
- г) «Просвіта»;
- д) Наукове товариство ім. Шевченка.

21. Яку вимогу висувала Головна руська рада?

- а) незалежність України;
- б) поділ Галичини на польську і українську частини;
- в) ліквідацію монархії;
- г) об'єднання з Росією;
- д) збройне повстання.

22. Яке значення мала революція 1848 р. для українців Австрійської імперії?

- а) скасування панщини;
- б) заборона української мови;
- в) повна автономія;
- г) ліквідація монархії;
- д) зникнення національного руху.

23. Яка політична партія стала першою в Наддніпрянській Україні?

- а) УСДРП;
- б) РУП;
- в) ТУП;
- г) УНДП;
- д) УРП.

24. Яка ідея домінувала в програмі Революційної української партії (РУП) на початковому етапі?

- а) самостійність України;
- б) федералізм;
- в) соціалізм і національне визволення;
- г) монархізм;
- д) культурництво без політики.

25. Який діяч був автором брошури «Самостійна Україна» (1900 р.)?

- а) М. Грушевський;
- б) С. Петлюра;
- в) М. Міхновський;
- г) В. Винниченко;
- д) Д. Донцов.

26. Який наслідок мала революція 1905–1907 рр. для українського руху?

- а) повна заборона українських організацій;
- б) ліквідація громад;
- в) легалізація української преси;
- г) відновлення кріпацтва;
- д) зникнення політичних партій.

27. Який діяч очолював українську парламентську громаду в I Державній думі?

- а) В. Винниченко;
- б) С. Петлюра;
- в) Є. Чикаленко;
- г) І. Франко;
- д) М. Міхновський.

28. Яке наукове товариство виконувало функції неофіційної української академії наук?

- а) «Просвіта»;
- б) Кирило-Мефодіївське братство;
- в) НТШ;
- г) Головна руська рада;
- д) ТУП.

29. У якому році у Львові було створено Наукове товариство ім. Т. Шевченка?

- а) 1861;
- б) 1868;
- в) 1873;
- г) 1890;
- д) 1900.

30. Яка політична партія була створена в Наддніпрянській Україні у 1900 р.?

- а) Українська соціал-демократична робітничка партія;
- б) Українська радикальна партія;
- в) Революційна українська партія (РУП);
- г) Товариство українських поступовців;
- д) Братство тарасівців.

Тема 3

«Україна в огні і революції»: відродження державності українського народу у першій чверті XX ст.

1. Яка подія стала поштовхом до початку Української революції 1917–1921 рр.?

- а) проголошення УНР;
- б) Жовтневий переворот у Петрограді;
- в) Лютнева революція в Росії;
- г) Брест-Литовський мир;
- д) повстання Директорії.

2. Який документ юридично оформив союз Української Народної Республіки з Німецькою імперією, Австро-Угорщиною, Османською імперією і Болгарським царством?

- а) Варшавський договір;
- б) Ризький мир;
- в) Брест-Литовський мир;
- г) Акт Злуки;
- д) IV Універсал.

3. Який Універсал Центральної Ради проголосив автономію України у складі Росії?

- а) I;
- б) II;
- в) III;
- г) IV;
- д) Тимчасовий.

4. Коли було створено Українську Центральну Раду?

- а) січень 1917;
- б) березень 1917;
- в) червень 1917;
- г) листопад 1917;
- д) січень 1918.

5. Хто був головним отаманом військ Української Народної Республіки у період Директорії?

- а) В. Винниченко;
- б) Є. Петрушевич;
- в) С. Петлюра;
- г) П. Скоропадський;
- д) М. Грушевський.

6. Який документ проголосив утворення Української Народної Республіки?

- а) I Універсал;
- б) II Універсал;
- в) III Універсал;
- г) IV Універсал;
- д) Конституція УНР.

7. Коли було проголошено Західноукраїнську Народну Республіку (ЗУНР)?

- а) березень 1917;
- б) січень 1918;
- в) листопад 1918;
- г) січень 1919;
- д) листопад 1920.

8. Коли було проголошено незалежність Української Народної Республіки?

- а) листопад 1917;
- б) грудень 1917;
- в) січень 1918;
- г) квітень 1918;
- д) листопад 1918.

9. Який орган виконував функції уряду Української Народної Республіки у 1917–1918 рр.?

- а) Директорія;
- б) Генеральний секретаріат;
- в) Рада народних комісарів;
- г) Генеральний секретаріат;
- д) Всеукраїнський з'їзд рад.

10. Хто очолив Українську Центральну Раду в період існування Української Народної Республіки?

- а) В. Винниченко;
- б) С. Петлюра;
- в) М. Грушевський;
- г) П. Скоропадський;
- д) Є. Петрушевич.

11. Яка подія відбулася у приміщенні київського цирку 29 квітня 1918 р.?

- а) проголошення ЗУНР;
- б) Акт Злуки;
- в) гетьманський переворот;
- г) Брестський мир;
- д) повалення Директорії.

12. Хто став гетьманом Української Держави у 1918 р.?

- а) М. Грушевський;
- б) С. Петлюра;
- в) Є. Петрушевич;
- г) П. Скоропадський;
- д) В. Винниченко.

13. Хто підтримував режим П. Скоропадського?
- а) Антанта;
 - б) Польща;
 - в) РСФРР;
 - г) Німеччина та Австро-Угорщина;
 - д) США.
14. Який орган влади прийшов на зміну гетьманату П. Скоропадського?
- а) Центральна Рада;
 - б) Генеральний секретаріат;
 - в) Директорія УНР;
 - г) Раднарком;
 - д) ЗУНР.
15. Який орган був вищою владою Західноукраїнської Народної Республіки?
- а) Директорія;
 - б) Генеральний секретаріат;
 - в) Українська Національна Рада;
 - г) Рада народних комісарів;
 - д) Сейм.
16. Коли було проголошено Акт Злуки УНР і ЗУНР?
- а) квітень 1918;
 - б) листопад 1918;
 - в) січень 1919;
 - г) грудень 1919;
 - д) березень 1921.
17. Який договір 1920 р. між Українською Народною Республікою і Польщею передбачав спільну боротьбу проти більшовиків?
- а) Брестський;
 - б) Ризький;
 - в) Варшавський;
 - г) Бухарестський;
 - д) Версальський.

18. Який міжнародний договір забезпечив міжнародне визнання УНР?

- а) Версальський договір;
- б) Ризький мир;
- в) Брест-Литовський мирний договір;
- г) Варшавська угода;
- д) Сен-Жерменський договір.

19. Яка держава утворилася на більшій частині України після поразки визвольних змагань?

- а) УНР;
- б) ЗУНР;
- в) Українська Держава;
- г) Українська Соціалістична Радянська Республіка;
- д) Польська республіка.

20. Який з'їзд у грудні 1917 р. більшовики використали для проголошення радянської влади в Україні?

- а) Всеукраїнський національний конгрес;
- б) Київський з'їзд рад;
- в) Харківський з'їзд рад;
- г) З'їзд селянських депутатів;
- д) Всеукраїнські установчі збори.

21. Яке місто стало першою столицею радянської України наприкінці 1917 р.?

- а) Київ;
- б) Полтава;
- в) Чернігів;
- г) Харків;
- д) Катеринослав.

22. Яке повстання у Києві в січні 1918 р. було спрямоване проти Центральної Ради?

- а) селянське;
- б) гайдамацьке;
- в) заводу «Арсенал»;
- г) студентське;
- д) офіцерське.

23. Який орган більшовицької влади здійснював управління радянською Україною у 1919 р.?

- а) Тимчасовий уряд;
- б) Центральний виконавчий комітет;
- в) Рада народних комісарів УСРР;
- г) ВУЦВК;
- д) Політбюро.

24. Яка політика більшовиків у 1919 р. викликала масове селянське невдоволення в Україні?

- а) українізація;
- б) федералізація;
- в) воєнний комунізм;
- г) НЕП;
- д) автономізація.

25. Який отаман контролював значні території Півдня України та воював проти всіх влад?

- а) С. Петлюра;
- б) Є. Петрушевич;
- в) Н. Махно;
- г) М. Грушевський;
- д) П. Скоропадський.

26. Який військовий рейд Армії УНР 1919–1920 рр. став прикладом мобільної боротьби в тилу ворога?

- а) Чортківська офензива;
- б) Київська операція;
- в) Перший зимовий похід;
- г) Львівська кампанія;
- д) Поліська операція.

27. Яка подія змусила уряд УНР тимчасово перенести столицю до Кам'янця-Подільського?

- а) повстання селян;
- б) польський наступ;
- в) наступ більшовицьких військ;
- г) економічна криза;
- д) міжнародна конференція.

28. Яке місто стало осередком махновського руху?
- а) Одеса;
 - б) Катеринослав;
 - в) Гуляйполе;
 - г) Бердичів;
 - д) Кам'янець-Подільський.
29. Яка подія означала фактичну поразку УНР?
- а) Акт Злуки;
 - б) проголошення ЗУНР;
 - в) Ризький мир 1921 р.;
 - г) гетьманський переворот;
 - д) створення УСРР.
30. Яка військова операція Української галицької армії влітку 1919 р. була її найбільшим наступом?
- а) Київська операція;
 - б) Перший зимовий похід;
 - в) Львівська кампанія;
 - г) Чортківська офензива;
 - д) Подільський рейд.

Тема 4

Українські землі у міжвоєнний період: від національного ренесансу до московського терору

1. Яка подія отримала назву «Великий терор»?
- а) індустріалізація;
 - б) голодомор;
 - в) масові політичні репресії 1937–1938;
 - г) ліквідація НЕПу;
 - д) колективізація.
2. Який наслідок мала індустріалізація для УСРР?
- а) зниження урбанізації;
 - б) занепад промисловості;
 - в) швидке зростання міст і робітничого класу;
 - г) ліквідація промислових центрів;
 - д) повернення до аграрної економіки.

3. Яка політика була запроваджена в УСРР у 1921 р. для подолання господарської кризи?

- а) воєнний комунізм;
- б) колективізація;
- в) індустріалізація;
- г) НЕП;
- д) коренізація.

4. Який з'їзд проголосив утворення СРСР, до складу якого увійшла УСРР?

- а) I Всеукраїнський з'їзд рад;
- б) I з'їзд КП(б)У;
- в) I Всесоюзний з'їзд рад;
- г) II з'їзд рад;
- д) X з'їзд РКП(б).

5. Яка галузь промисловості стала пріоритетною під час індустріалізації в УСРР?

- а) легка;
- б) харчова;
- в) важка;
- г) текстильна;
- д) деревообробна.

6. У якому році розпочалося здійснення першого п'ятирічного плану в УСРР?

- а) 1925;
- б) 1927;
- в) 1928;
- г) 1930;
- д) 1932.

7. Який процес наприкінці 1920-х рр. охопив сільське господарство УСРР?

- а) приватизація;
- б) хуторизація;
- в) суцільна колективізація;
- г) фермерство;
- д) оренда землі.

8. Яка подія 1932–1933 рр. стала наслідком сталінської політики в УСРР?

- а) масова еміграція;
- б) економічне зростання;
- в) Голодомор;
- г) ліквідація неписьменності;
- д) федералізація.

9. Який нормативний акт 1932 р. посилив контроль над селянством?

- а) декрет про землю;
- б) закон «про п'ять колосків»;
- в) податкова реформа;
- г) маніфест про НЕП;
- д) статут артіль.

10. Яка політика 1920-х рр. сприяла розвитку української мови в УСРР?

- а) русифікація;
- б) централізація;
- в) українізація;
- г) асиміляція;
- д) федералізація.

11. У якому році столицю УСРР було перенесено з Харкова до Києва?

- а) 1923;
- б) 1927;
- в) 1934;
- г) 1936;
- д) 1939.

12. Яка економічна риса була характерною для УСРР у 1930-х рр.?

- а) ринкові відносини;
- б) приватна власність;
- в) командно-адміністративна система;
- г) самоврядування;
- д) федералізм.

13. У якому році Польща остаточно закріпила владу над Східною Галичиною?

- а) 1919;
- б) 1920;
- в) 1923;
- г) 1926;
- д) 1939.

14. Який адміністративний статус мали українські землі у складі Польщі?

- а) автономія;
- б) федеративна республіка;
- в) воєводства;
- г) округи;
- д) землі.

15. Яка політика польської влади щодо українського населення була провідною у 1920–1930-х рр.?

- а) федералізація;
- б) коренізація;
- в) полонізація;
- г) українізація;
- д) автономізація.

16. Яка акція польської влади 1930 р. була спрямована проти українського руху?

- а) депортація;
- б) пацифікація;
- в) аграрна реформа;
- г) воєнний стан;
- д) мобілізація.

17. Яка українська політична партія була найвпливовішою у Польщі в міжвоєнний період?

- а) УСДРП;
- б) КПЗУ;
- в) УНДО;
- г) ОУН;
- д) УРП.

18. Яка українська організація була створена у 1929 р.?
- а) УНДО;
 - б) Українська військова організація;
 - в) Організація українських націоналістів;
 - г) Січ;
 - д) Пласт.
19. Яке місто було адміністративним центром Закарпаття у складі Чехословаччини?
- а) Львів;
 - б) Чернівці;
 - в) Ужгород;
 - г) Мукачево;
 - д) Пряшів.
20. Яка держава контролювала Північну Буковину в міжвоєнний період?
- а) Польща;
 - б) Чехословаччина;
 - в) Румунія;
 - г) СРСР;
 - д) Угорщина.
21. Яка політика проводилася румунською владою щодо українців?
- а) коренізація;
 - б) автономія;
 - в) румунізація;
 - г) федералізація;
 - д) самоврядування.
22. Яка галузь економіки переважала на західноукраїнських землях у міжвоєнний період?
- а) важка промисловість;
 - б) машинобудування;
 - в) сільське господарство;
 - г) нафтопереробка;
 - д) суднобудування.

23. Яка міжнародна угода у вересні 1938 р. спричинила кризу Чехословаччини та безпосередньо вплинула на долю Закарпаття?

- а) Версальська;
- б) Сен-Жерменська;
- в) Мюнхенська угода;
- г) Тріанонська;
- д) Ризька.

24. Коли Підкарпатська Русь отримала автономію у складі Чехословаччини?

- а) 1920;.
- б) 1925;
- в) 1937;
- г) 1938;
- д) 1939.

25. Хто очолив автономний уряд Карпатської України?

- а) Євген Коновалець;
- б) Августин Волошин;
- в) Степан Бандера;
- г) Августин Волошин;
- д) Андрій Мельник.

26. Який орган українського представництва діяв у Карпатській Україні в 1939 р.?

- а) Центральна Рада;
- б) Український сейм;
- в) Сойм Карпатської України;
- г) Народні збори;
- д) Державна дума.

27. Яка держава окупувала Карпатську Україну у березні 1939 р.?

- а) Німеччина;
- б) Польща;
- в) Румунія;
- г) Угорщина;
- д) СРСР.

28. Яка військова організація обороняла Карпатську Україну?
- а) УВО;
 - б) ОУН;
 - в) Карпатська Січ;
 - г) Червона гвардія;
 - д) Українська армія.
29. Коли було проголошено незалежність Карпатської України?
- а) жовтень 1938;
 - б) листопад 1938;
 - в) березень 1939;
 - г) вересень 1939;
 - д) серпень 1939.
30. Яке місто було столицею Карпатської України у 1939 р.?
- а) Ужгород;
 - б) Мукачево;
 - в) Хуст;
 - г) Львів;
 - д) Чернівці.

Тема 5

«Між двома проваллями»: Україна у Другій світовій війні

1. Яка подія стала символом Голокосту на території України?
- а) оборона Одеси;
 - б) Корсунь-Шевченківська операція;
 - в) трагедія Бабиного Яру;
 - г) депортація кримських татар;
 - д) визволення Львова.
2. Коли розпочалася німецько-радянська війна, що безпосередньо охопила українські землі?
- а) 1 вересня 1939;
 - б) 22 червня 1940;
 - в) 22 червня 1941;
 - г) 7 грудня 1941;
 - д) 9 травня 1945.

3. Яка подія передувала включенню Західної України до складу УРСР у 1939 р.?

- а) Мюнхенська угода;
- б) Аншлюс Австрії;
- в) Пакт Молотова-Ріббентропа;
- г) Версальський договір;
- д) Тріанонський договір.

4. Яке місто першим зазнало масованого бомбардування 22 червня 1941 р. на українських землях?

- а) Харків;
- б) Київ;
- в) Львів;
- г) Одеса;
- д) Дніпро.

5. Яка форма окупаційної адміністрації була створена на більшій частині України?

- а) Генеральна губернія;
- б) Протекторат;
- в) Райхскомісаріат «Україна»;
- г) Дистрикт;
- д) Генерал-губернаторство.

6. Хто очолив Райхскомісаріат «Україна»?

- а) Герман Герінг;
- б) Вальтер фон Браухіч;
- в) Еріх Кох;
- г) Йоахім фон Ріббентроп;
- д) Альфред Розенберг.

7. Яка організація проголосила Акт відновлення Української держави 30 червня 1941 р.?

- а) УПА;
- б) УЦР;
- в) ОУН(б);
- г) ОУН(м);
- д) УВО.

8. Коли відбулися масові розстріли в Бабиному Яру?
- а) липень 1941;
 - б) серпень 1941;
 - в) вересень 1941;
 - г) грудень 1941;
 - д) січень 1942.
9. Де було проголошено Акт відновлення Української Держави 30 червня 1941 р.?
- а) Київ;
 - б) Харків;
 - в) Львів;
 - г) Тернопіль;
 - д) Станіславів.
10. Який наслідок мало проголошення Акта відновлення Української Держави 30 червня 1941 р.?
- а) визнання Німеччиною;
 - б) підтримка союзників;
 - в) арешти керівників ОУН(б);
 - г) створення уряду;
 - д) надання автономії.
11. У якому році було створено Українську повстанську армію (УПА)?
- а) 1941;
 - б) 1942;
 - в) 1943;
 - г) 1944;
 - д) 1945.
12. Хто був головним командиром Української повстанської армії?
- а) Андрій Мельник;
 - б) Роман Шухевич;
 - в) Степан Бандера;
 - г) Сидір Ковпак;
 - д) Тимофій Строкач.

13. Яка операція Червоної армії ознаменувала визволення Лівобережної України?

- а) Курська битва;
- б) Битва за Дніпро;
- в) Сталінградська битва;
- г) Львівсько-Сандомирська;
- д) Кримська.

14. Коли Київ було визволено від нацистської окупації?

- а) 5 серпня 1943;
- б) 6 листопада 1943;
- в) 23 серпня 1943;
- г) 28 жовтня 1944;
- д) 9 травня 1945.

15. Яка подія завершила процес вигнання нацистів з території України?

- а) визволення Львова;
- б) визволення Одеси;
- в) визволення Закарпаття;
- г) битва за Берлін;
- д) капітуляція Японії.

16. Коли територія України була повністю визволена від німецьких військ?

- а) листопад 1943;
- б) серпень 1944;
- в) жовтень 1944;
- г) лютий 1945;
- д) травень 1945.

17. Яка форма опору була найбільш масовою на окупованій території України?

- а) дипломатична;
- б) легальна політична;
- в) партизанський рух;
- г) культурна;
- д) еміграційна.

18. Проти кого боролася Українська повстанська армія?
- а) лише проти СРСР;
 - б) лише проти Німеччини;
 - в) проти нацистів і радянської влади;
 - г) проти союзників;
 - д) лише проти Польщі.
19. Які українські землі було приєднано до УРСР у 1939 р.?
- а) Буковину і Бессарабію;
 - б) Закарпаття;
 - в) Східну Галичину та Західну Волинь;
 - г) Південну Бессарабію;
 - д) Північну Буковину.
20. Яка подія стала правовою підставою для входження Західної України до складу УРСР?
- а) рішення Ліги Націй;
 - б) Народні Збори Західної України;
 - в) Берлінський конгрес;
 - г) ультиматум Польщі;
 - д) Брестський мир.
21. Які українські землі було включено до складу УРСР у 1940 р.?
- а) Закарпаття;
 - б) Холмщина;
 - в) Північна Буковина, Північна та Південна Бессарабія;
 - г) Східна Галичина;
 - д) Полісся.
22. Яка риса була характерною для радянзації західноукраїнських земель у 1939–1941 рр.?
- а) збереження багатопартійності;
 - б) розвиток приватної власності;
 - в) націоналізація та репресії;
 - г) автономія місцевого самоврядування;
 - д) свобода слова.

23. Яка битва 1941 р. стала найбільшою катастрофою Червоної армії на українських землях?

- а) оборона Одеси;
- б) Харківська операція;
- в) Київська оборонна операція;
- г) битва за Крим;
- д) битва за Кавказ.

24. Яке місто України оборонялося від німецьких і румунських військ протягом 73 днів у 1941 р.?

- а) Київ;
- б) Одеса;
- в) Харків;
- г) Дніпро;
- д) Запоріжжя.

25. Який документ визначав політику тотального пограбування України нацистами?

- а) план «Барбаросса»;
- б) директива №21;
- в) план «Ост»;
- г) пакт Комінтерну;
- д) Атлантична хартія.

26. Яка форма примусової праці застосовувалася до українців у роки окупації?

- а) трудові комуни;
- б) військові поселення;
- в) вивезення оstarбайтерів до Німеччини;
- г) контрактна служба;
- д) ремісничі цехи.

27. Який народ зазнав масової депортації у 1944 р.?

- а) поляки;
- б) євреї;
- в) кримські татари;
- г) болгари;
- д) чехи.

28. Яке узагальнення є найбільш коректним щодо становища України у Другій світовій війні?

- а) Україна була союзником Німеччини;
- б) Україна була нейтральною;
- в) Україна стала ареною зіткнення двох тоталітарних режимів;
- г) Україна воювала самостійно;
- д) Україна не зазнала значних втрат.

29. Яка форма боротьби була типовою для руху Опору в Україні?

- а) фронтальні бої;
- б) дипломатичні акції;
- в) диверсії та саботаж;
- г) парламентська боротьба;
- д) культурна діяльність.

30. Хто був одним із керівників радянського партизанського руху в Україні?

- а) С. Бандера;
- б) Р. Шухевич;
- в) С. Ковпак;
- г) А. Мельник;
- д) П. Скоропадський.

Тема 6
Український вимір
у десятиліття контрольованого лібералізму
й наростання системної кризи Радянського Союзу

1. Яка головна мета післявоєнної відбудови промисловості в УРСР?

- а) розвиток легкої промисловості;
- б) підвищення рівня життя населення;
- в) відновлення важкої промисловості;
- г) приватизація підприємств;
- д) децентралізація економіки.

2. Яка п'ятирічка визначала економічний розвиток УРСР у 1946–1950 рр.?
- а) третя;
 - б) четверта;
 - в) четверта;
 - г) п'ята;
 - д) шоста.
3. Яка кампанія кінця 1940-х рр. була спрямована проти «ідеологічних відхилень» у культурі?
- а) українізація;
 - б) коренізація;
 - в) ждановщина;
 - г) відлига;
 - д) перебудова.
4. Яка галузь відновлювалася першочергово у 1945–1950 рр.?
- а) харчова;
 - б) текстильна;
 - в) металургійна та вугільна;
 - г) деревообробна;
 - д) аграрна.
5. Який чинник став однією з причин голоду 1946–1947 рр.?
- а) воєнні дії на території України;
 - б) ліквідація колгоспів;
 - в) посуха та хлібозаготівельна політика;
 - г) масова еміграція;
 - д) індустріалізація.
6. Яка форма власності домінувала в сільському господарстві УРСР після війни?
- а) приватна;
 - б) фермерська;
 - в) кооперативна;
 - г) колгоспна;
 - д) змішана.

7. Яка риса була характерною для культурного життя УРСР у 1945–1953 рр.?

- а) творча свобода;
- б) плюралізм думок;
- в) жорсткий ідеологічний контроль;
- г) автономія науки;
- д) ринкові відносини.

8. Який рух чинив збройний опір радянській владі в Західній Україні?

- а) польське підпілля;
- б) «Просвіта»;
- в) ОУН і УПА;
- г) радянські партизани;
- д) комсомольські загони.

9. Яка операція 1947 р. була спрямована проти українського населення за межами УРСР?

- а) «Вісла»;
- б) «Захід»;
- в) «Буря»;
- г) «Карпати»;
- д) «Південь».

10. Яка подія 1953 р. стала переломною для політичної системи СРСР і УРСР?

- а) XX з'їзд КПРС;
- б) ліквідація ГУЛАГу;
- в) смерть Й. Сталіна;
- г) ухвалення нової Конституції;
- д) реабілітація репресованих.

11. Яка подія 1954 р. мала символічне та адміністративне значення для УРСР?

- а) ліквідація МТС;
- б) передача Кримської області до складу УРСР;
- в) створення раднаргоспів;
- г) амністія в'язнів ГУЛАГу;
- д) початок цілинної кампанії.

12. Який з'їзд КПРС започаткував політику десталінізації?
- а) XVIII;
 - б) XIX;
 - в) XX;
 - г) XXI;
 - д) XXII;
13. Який процес став наслідком десталінізації в УРСР?
- а) масова приватизація;
 - б) ліквідація партії;
 - в) реабілітація жертв репресій;
 - г) федералізація СРСР;
 - д) відновлення багатопартійності.
14. Яка форма управління економікою була запроваджена в 1957 р.?
- а) міністерська система;
 - б) колективне самоврядування;
 - в) раднаргоспи;
 - г) ринкова модель;
 - д) господарські округи.
15. Хто із названих митців належав до покоління українських шістдесятників?
- а) П. Тичина;
 - б) М. Рильський;
 - в) Л. Костенко;
 - г) О. Довженко;
 - д) М. Бажан.
16. Яка тенденція була характерною для мовної політики в УРСР у 1950–1960-х рр.?
- а) повна українізація;
 - б) рівноправність мов;
 - в) посилення русифікації;
 - г) заборона російської мови;
 - д) автономія мовних громад.

17. Яка подія 1961 р. символізувала розрив із культом Й. Сталіна?

- а) реабілітація Бандери;
- б) ліквідація колгоспів;
- в) перейменування міста Сталіно у Донецьк;
- г) скасування цензури;
- д) ухвалення нової Конституції.

18. Який економічний результат мали реформи Микити Хрущова?

- а) стабільне зростання;
- б) перехід до ринку;
- в) суперечливі й непослідовні наслідки;
- г) повна децентралізація;
- д) ліквідація дефіциту.

19. Яке узагальнення найточніше характеризує «відлигу» в УРСР?

- а) повна демократизація;
- б) повернення до сталінізму;
- в) обмежена лібералізація в межах радянської системи;
- г) формування незалежної держави;
- д) ліквідація партійного контролю.

20. Яка подія 1964 р. започаткувала період «застою» в СРСР?

- а) XXII з'їзд КПРС;
- б) смерть Й. Сталіна;
- в) усунення М. Хрущова від влади;
- г) введення військ до Чехословаччини;
- д) початок перебудови.

21. Хто став фактичним керівником СРСР у період «застою»?

- а) М. Хрущов;
- б) В. Ленін;
- в) Л. Брежнєв;
- г) М. Горбачов;
- д) О. Косигін.

22. Яка риса найточніше характеризує політичну систему періоду «застою»?

- а) багатопартійність;
- б) федералізація;
- в) номенклатурна система влади;
- г) поділ влади;
- д) парламентаризм.

23. Яка тенденція була характерною для економіки УРСР у середині 1970-х – на початку 1980-х рр.?

- а) стрімке зростання продуктивності;
- б) зниження темпів економічного розвитку;
- в) перехід до ринку;
- г) ліквідація планування;
- д) масова приватизація.

24. Яка галузь була пріоритетною для економіки УРСР у період «застою»?

- а) легка промисловість;
- б) харчова;
- в) важка промисловість;
- г) сфера послуг;
- д) високі технології.

25. Яка тенденція переважала в мовнокультурній політиці УРСР?

- а) українізація;
- б) рівноправність мов;
- в) подальша русифікація;
- г) автономія культури;
- д) дерусифікація.

26. Яке явище було характерним для соціальної сфери УРСР у 1970-х рр.?

- а) різке зростання доходів;
- б) соціальна мобільність;
- в) зрівнялівка в оплаті праці;
- г) приватне підприємництво;
- д) ліквідація дефіциту.

27. Який напрям репресивної політики посилювався в Україні в період «застою»?

- а) масові депортації;
- б) колективізація;
- в) переслідування дисидентів;
- г) ліквідація церков;
- д) етнічні чистки.

28. Яка організація була створена в Україні у 1976 р.?

- а) ОУН;
- б) Рух;
- в) Українська гельсінська група;
- г) Народний фронт;
- д) УРСС.

29. Яке поняття характеризує ідеологію періоду «застою»?

- а) плюралізм;
- б) націонал-комунізм;
- в) «розвинений соціалізм»;
- г) соціал-демократія;
- д) лібералізм.

30. Яка Конституція закріпила керівну роль КПРС?

- а) 1936;
- б) 1947;
- в) 1977;
- г) 1985;
- д) 1991.

Тема 7

Україна від «перебудови» до незалежності

1. Яка подія 1985 р. започаткувала політику перебудови в СРСР?

- а) XXVII з'їзд КПРС;
- б) обрання М. Горбачова Генеральним секретарем ЦК КПРС;
- в) ухвалення нової Конституції;
- г) створення Народного фронту;
- д) ліквідація КПРС.

2. Яке гасло стало ключовим на початковому етапі перебудови?
- а) федералізація;
 - б) демократизація;
 - в) прискорення соціально-економічного розвитку;
 - г) суверенізація;
 - д) ринкова економіка.
3. Який економічний експеримент упроваджувався у 1985–1986 рр.?
- а) приватизація;
 - б) ринкові реформи;
 - в) антиалкогольна кампанія;
 - г) ліквідація планування;
 - д) кооперативний рух.
4. Який наслідок мала антиалкогольна кампанія для економіки УРСР?
- а) зростання доходів бюджету;
 - б) підвищення продуктивності;
 - в) скорочення бюджетних надходжень;
 - г) зменшення тіньової економіки;
 - д) ліквідація самогоноваріння.
5. Яка подія 1986 р. стала переломним моментом у політиці гласності?
- а) XXVII з'їзд КПРС;
 - б) аварія на Чорнобильській АЕС;
 - в) створення рад народних депутатів;
 - г) ухвалення закону про кооперацію;
 - д) відставка Щербицького.
6. Яка особливість радянської реакції на Чорнобильську катастрофу?
- а) повна відкритість інформації;
 - б) міжнародна співпраця з першого дня;
 - в) приховування масштабів трагедії;
 - г) негайна евакуація всіх регіонів;
 - д) визнання відповідальності влади.

7. Які зміни відбулися в культурному житті УРСР у 1987–1988 рр.?

- а) заборона національної тематики;
- б) відновлення сталінської цензури;
- в) повернення заборонених імен і творів;
- г) ліквідація творчих спілок;
- д) закриття видавництв.

8. Яка риса характеризує політичні зміни в УРСР у 1985–1988 рр.?

- а) багатопартійність;
- б) ліквідація КПУ;
- в) пом'якшення ідеологічного контролю;
- г) незалежність республіки;
- д) суверенізація.

9. Яке узагальнення найточніше характеризує перебудову 1985–1988 рр.?

- а) радикальний розрив із системою;
- б) негайна демократизація;
- в) спроба оновлення без демонтажу системи;
- г) побудова ринку;
- д) розпад СРСР.

10. Яка тенденція посилилася в суспільстві після 1986 р.?

- а) апатія;
- б) критичне переосмислення радянського минулого;
- в) ізоляціонізм;
- г) культ особи;
- д) централізація.

11. Який чинник найбільше підірвав довіру до влади в УРСР у 1985–1988 рр.?

- а) економічні експерименти;
- б) антиалкогольна кампанія;
- в) Чорнобильська катастрофа та приховування правди;
- г) кадрові перестановки;
- д) міжнародна політика.

12. Яка подія вважається початком масового організованого національно-демократичного руху в УРСР у 1989 р.?

- а) проголошення Декларації про суверенітет
- б) створення Народного руху України
- в) вибори до Верховної Ради УРСР
- г) студентське голодування;
- д) «живий ланцюг».

13. У якому місті у вересні 1989 р. відбувся установчий з'їзд Народного руху України?

- а) Харків;
- б) Київ;
- в) Львів;
- г) Дніпро;
- д) Чернівці.

14. Хто став першим головою Народного руху України?

- а) Левко Лук'яненко;
- б) В'ячеслав Чорновіл;
- в) Іван Драч;
- г) Михайло Горинь;
- д) Степан Бандера.

15. Який документ Верховна Рада УРСР ухвалила 16 липня 1990 р.?

- а) Акт проголошення незалежності;
- б) Конституцію УРСР;
- в) Декларацію про державний суверенітет України;
- г) Закон про багатопартійність;
- д) Закон про вибори.

16. Які вибори вперше в УРСР стали альтернативними?

- а) 1985;
- б) 1987;
- в) 1988;
- г) 1989;
- д) 1990.

17. Яку назву мала демократична опозиція у Верховній Раді УРСР 1990 р.?

- а) Народний фронт;
- б) Демократична платформа;
- в) Народна рада;
- г) Український блок;
- д) Об'єднана опозиція.

18. Хто був обраний Головою Верховної Ради УРСР у 1990 р.?

- а) Леонід Кравчук;
- б) Володимир Щербицький;
- в) Станіслав Гуренко;
- г) В'ячеслав Чорновіл;
- д) Леонід Кучма.

19. Яка подія відбулася 21 січня 1990 р.?

- а) проголошення незалежності;
- б) утворення Руху;
- в) «живий ланцюг» між Києвом і Львовом;
- г) страйк шахтарів;
- д) «революція на граніті».

20. Яка соціальна група стала активною силою протестів у 1989 р. на сході України?

- а) студенти;
- б) інтелігенція;
- в) шахтарі;
- г) колгоспники;
- д) партійна номенклатура.

21. Яка вимога була ключовою під час студентського голодування жовтня 1990 р.?

- а) негайна незалежність;
- б) вихід України з ООН;
- в) відставка В. Масола;
- г) заборона КПУ;
- д) недопущення підписання нового Союзного договору.

22. Яка подія прискорила проголошення незалежності України у 1991 р.?

- а) вибори президента РРФСР;
- б) серпневий путч ДКНС;
- в) розпуск КПУ;
- г) референдум у Криму.
- д) Чорнобильська катастрофа.

23. Який результат показав референдум 1 грудня 1991 р. з питання підтримки незалежності України?

- а) близько 60 % «за»;
- б) близько 75 % «за»;
- в) понад 90 % «за»;
- г) менше 50 % «за»;
- д) понад 80 % «за».

24. Коли був ухвалений Акт проголошення незалежності України?

- а) 16 липня 1990;
- б) 19 серпня 1991;
- в) 24 серпня 1991;
- г) 1 грудня 1991;
- д) 8 грудня 1991.

25. Яке рішення ухвалила Верховна Рада УРСР після серпневого путчу?

- а) вихід з ОВД;
- б) заборона КПУ;
- в) вступ до СНД;
- г) прийняття нової Конституції;
- д) Акт проголошення незалежності України.

26. Коли відбувся Всеукраїнський референдум на підтвердження незалежності?

- а) 16 липня 1990;
- б) 19 серпня 1991;
- в) 24 серпня 1991;
- г) 1 грудня 1991;
- д) 8 грудня 1991.

27. Де відбувалося студентське голодування 1990 р.?
- а) Майдан Незалежності;
 - б) Хрещатик;
 - в) Площа Жовтневої революції (нині Майдан);
 - г) Контрактова площа;
 - д) Площа Ринок.
28. Хто був обраний першим президентом України?
- а) В'ячеслав Чорновіл;
 - б) Леонід Кравчук;
 - в) Леонід Кучма;
 - г) Іван Плющ;
 - д) Ігор Юхновський.
29. Який документ юридично зафіксував припинення існування СРСР?
- а) акт незалежності України;
 - б) Алма-Атинська декларація;
 - в) Біловезькі угоди;
 - г) рішення Верховної Ради СРСР;
 - д) серпневий путч.
30. Які держави першими визнали українську незалежність?
- а) Польща, Канада;
 - б) Канада, Угорщина;
 - в) Угорщина, Литва;
 - г) Литва, Росія;
 - д) Росія, США.

Тема 8

Україна в 1991–2022 рр.:

політичні, економічні та соціокультурні трансформації

1. Яка подія відбулася в Україні у 1994 р.?
- а) прийняття Конституції;
 - б) запровадження гривні;
 - в) перші дострокові президентські вибори;
 - г) вступ до ЄС;
 - д) політ у космос першого космонавта незалежної України.

2. Яка подія 1992 р. юридично закріпила державні символи України?

- а) прийняття Конституції;
- б) ухвалення Декларації про суверенітет;
- в) затвердження державного прапора, герба й гімну;
- г) референдум про незалежність;
- д) рішення президента.

3. Який орган влади було створено в Україні у 1992 р. для забезпечення національної безпеки?

- а) Генеральний штаб;
- б) Рада національної безпеки і оборони;
- в) Конституційний суд;
- г) Кабінет міністрів;
- д) Службу безпеки України.

4. Яка економічна проблема була найгострішою в Україні у 1992–1994 рр.?

- а) дефіцит робочої сили;
- б) зовнішня заборгованість;
- в) гіперінфляція;
- г) надвиробництво товарів;
- д) профіцит бюджету.

5. Який договір 1994 р. вплинув на ядерне роззброєння України?

- а) Договір про СНД;
- б) Паризька хартія;
- в) Будапештський меморандум;
- г) Мінські угоди;
- д) Ялтинський меморандум.

6. Який документ тимчасово врегулював відносини між гілками влади у 1995 р.?

- а) Конституція України;
- б) Конституційний договір;
- в) закон про президента;
- г) Акт незалежності;
- д) Київський протокол.

7. Яке нововведення було запроваджено в Україні у вересні 1996 р.?

- а) введення податку на додану вартість;
- б) запровадження національної валюти – гривні;
- в) приватизація землі;
- г) створення Нацбанку;
- д) запровадження національної валюти – купоно-карбованця.

8. Який договір 1997 р. унормував українсько-російські відносини?

- а) Будапештський меморандум;
- б) Харківські угоди;
- в) Договір про дружбу, співробітництво і партнерство;
- г) Мінський договір;
- д) Ялтинські статті.

9. Яка подія 2000 р. спричинила гостру політичну кризу в Україні?

- а) всеукраїнський референдум;
- б) вибори президента;
- в) «касетний скандал»;
- г) створення нової коаліції;
- д) парламентські вибори.

10. Який суспільно-політичний рух виник у 2000–2001 рр.?

- а) Народний рух України;
- б) помаранчевий рух;
- в) «Україна без Кучми»;
- г) Студентське братство;
- д) екологічний рух.

11. Яка подія стала безпосереднім приводом до Помаранчевої революції 2004 р.?

- а) прийняття Конституції;
- б) відставка уряду;
- в) фальсифікація президентських виборів;
- г) вступ України до СОТ;
- д) Тузлинська криза.

12. Хто був основним кандидатом від влади на президентських виборах 2004 р.?

- а) Віктор Ющенко;
- б) Олександр Мороз;
- в) Віктор Янукович;
- г) Петро Симоненко;
- д) Леонід Кучма.

13. Яке рішення ухвалив Верховний Суд України у грудні 2004 р.?

- а) скасував вибори;
- б) призначив нового президента;
- в) зобов'язав провести повторне голосування другого туру;
- г) визнав вибори дійсними;
- д) визнав вибори дійсними.

14. Який результат мало повторне голосування другого туру виборів 2004 р.?

- а) перемога Віктора Януковича;
- б) перемога Юлії Тимошенко;
- в) перемога Віктора Ющенка;
- г) вибори визнано недійсними;
- д) жоден кандидат не набрав більше 50 % голосів виборців.

15. Яка конституційна зміна набула чинності у 2006 р.?

- а) запровадження президентської республіки;
- б) ліквідація парламенту;
- в) перехід до парламентсько-президентської республіки;
- г) федералізація України;
- д) перехід до президентсько-парламентської республіки.

16. Які угоди 2010 р. продовжили перебування Чорноморського флоту РФ у Криму?

- а) Будапештські;
- б) Мінські;
- в) Харківські угоди;
- г) Стамбульські;
- д) Кримські.

17. Яка подія 2008 р. засвідчила європейський курс України?
- а) вступ до ЄС;
 - б) приєднання до Світової організації торгівлі;
 - в) підписання Угоди про асоціацію;
 - г) запровадження безвізу;
 - д) вступ до Ради Європи.
18. Хто переміг на президентських виборах 2010 р.?
- а) Віктор Ющенко;
 - б) Юлія Тимошенко;
 - в) Віктор Янукович;
 - г) Петро Порошенко.
 - д) Володимир Литвин.
19. Коли розпочалися масові протести на Майдані Незалежності?
- а) жовтень 2013;
 - б) листопад 2013;
 - в) січень 2014;
 - г) лютий 2014;
 - д) березень 2014.
20. Яка подія різко радикалізувала протестний рух у січні 2014 р.?
- а) вибори президента;
 - б) вступ до Митного союзу;
 - в) прийняття «диктаторських законів»;
 - г) відставка уряду;
 - д) масове побиття студентів.
21. Яка подія у 2015 р. формально завершила активну фазу бойових дій на Донбасі, але не припинила війну?
- а) Женевські переговори;
 - б) Мінськ-I;
 - в) Мінськ-II;
 - г) Будапештський меморандум;
 - д) Стамбульські переговори.

22. Яка реформа 2015 р. стала ключовою для зміцнення місцевого самоврядування?

- а) судова;
- б) медична;
- в) децентралізація влади;
- г) освітня;
- д) податкова.

23. Яка подія стала початком Євромайдану?

- а) підвищення тарифів;
- б) відмова від підписання Угоди про асоціацію з ЄС;
- в) розгін парламенту;
- г) арешт опозиції;
- д) побиття студентів.

24. Які події відбулися 18–20 лютого 2014 р.?

- а) проведення референдуму;
- б) масові розстріли протестувальників у Києві;
- в) підписання асоціації з ЄС;
- г) вибори президента;
- д) прийняття «диктаторських законів».

25. Який документ набув чинності у 2017 р. і закріпив європейський зовнішньополітичний курс України?

- а) План дій щодо членства в НАТО;
- б) Угода про асоціацію між Україною та ЄС (у повному обсязі);
- в) Угода про зону вільної торгівлі з США;
- г) Договір про безпеку;
- д) Угода про зону вільної торгівлі з країнами ЄС.

26. Яка подія 2017 р. стала важливим символом європейської інтеграції України?

- а) вступ до ЄС;
- б) запровадження безвізового режиму з ЄС;
- в) приєднання до Шенгену;
- г) вступ до НАТО;
- д) План дій щодо членства в НАТО.

27. Хто був обраний Президентом України у 2014 р.?
- а) Петро Порошенко;
 - б) Юлія Тимошенко;
 - в) Володимир Зеленський;
 - г) Арсеній Яценюк;
 - д) Віталій Кличко.
28. Хто був обраний Президентом України у 2019 р.?
- а) Петро Порошенко;
 - б) Юлія Тимошенко;
 - в) Володимир Зеленський;
 - г) Арсеній Яценюк;
 - д) Віталій Кличко.
29. Яка подія 24 лютого 2022 р. кардинально змінила історичний розвиток України?
- а) вступ до ЄС;
 - б) підписання мирного договору;
 - в) повномасштабне вторгнення РФ;
 - г) розпуск парламенту;
 - д) дострокові президентські вибори.
30. Яке узагальнення є найбільш точним для періоду 2014–2022 рр.?
- а) період нейтралітету;
 - б) час економічної ізоляції;
 - в) етап державного зміцнення в умовах війни та зовнішньої агресії;
 - г) відмова від реформ;
 - д) реформування ЗСУ.

Навчально-методичне видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ:
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ**

Укладач - к.і.н. О. В. Руснак

**Відповідальний за випуск -
д.і.н., проф. О. В. Добржанський**

Підписано до друку 20.01.2026. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Друк різнографічний. Умов.-друк. арк. 5,81.
Видавництво Чернівецького національного університету.
58012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.